

Cronica Timpului

Motto:
„Societatea e mișcare,
statul e stabilitate!”

Mihai Eminescu
1850-1889

Publicație de cultură, atitudine
și performanță

UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

Director general DORU DINU GLĂVAN

Redactor-șef RODICA SUBȚIRELU

» pag.6

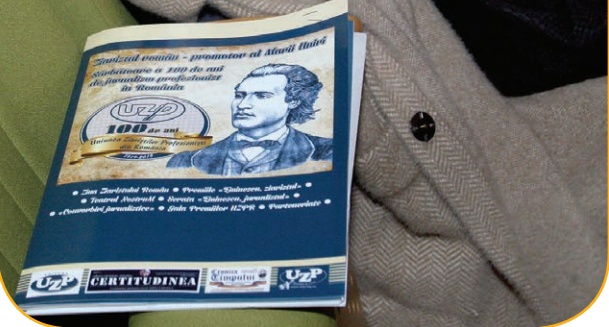
● **Ediția 2019** ●

CLEMENTINA TIMUȘ

FESTIVALUL GEORGE ENESCU

» pag.4

CENTENARUL UZPR

Cronica Timpului poate fi
achiziționată din Librăria AGIR,
din Bd. Dacia nr. 26, sect 1
(Piața Romană).
Cronica Timpului a fost citită în
7 țări, până în prezent:
revistedecultura.wordpress.com
facebook.com/uzp.org.ro/

» pag.8

Lecțiile căutării Celui de Sus

Pr. CONSTANTIN NECULA

» pag.10-11

Portret de artist - Pictorul Gheorghe Pintilie din orașul Roman

Comemorare

Asociația Culturală UNESCO „Iulia Hasdeu”, în parteneriat cu Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, a omagiat pe patroana noastră spirituală, IULIA HASDEU, sâmbătă 28 septembrie, ora 10:30 la monumentul funerar al familiei Hasdeu din Cimitirul Bellu. Au fost alături de noi toți cei care cred în puterea dăruirii, așa cum a făcut-o Iulia Hasdeu. Un gând pios ne aduce în fiecare toamnă imaginea poetei românce de expresie franceză, de la care păstrăm puterea dăruirii.

Mihai Eminescu

REFORMA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

De la o vreme vedem că serviciile publice (ce-i drept rău ocupate) se declară de prisos. De ce? Pentru că funcționarii sunt incapabili. Dar vor rămâne vecinic așa dacă se va urma înainte cu același sistem de numiri, destituiri, permutări ca-n satul lui Cremene.

Relele sistemului de azi sunt:

1) Amploiații nu sunt speciali, pentru c-au ocupat posturi în cele mai deosebite ramuri ale mecanismului administrativ.

2) Prin destituiri și reintegrări pe câte două luni devin neonești, căci cine-și va da osteneala de-a rămâne om de treabă când știe că bunul plac al ministrului sau al comitetelor de partid îl zvârle mâni pe uliță oricât de bun ar fi.

3) Înmulțirea clasei proletarilor condeiului, căci la venirea fiecărei nuanțe nouă se așază un nou cârd de postulanți și cumularzi pe spatele bugetului, cari, o dată numai să fi fost funcționari, joacă în urmă rol de victime politice și bat vecinic la ușile acelor miniștri cari sunt dușmani celui ce-au destituit pe victima în cestiune.

De-aceia trebuie să zicem odată „quousque” și să pretindem statornicirea lucrurilor din țară. Cine este angajat numai prin praxă îndelungată să rămâie ce este, dar să nu mai înainteze; iar acei ce vor dovedi regulații lor douăzeci de ani de studiu (clasele primare, liceu, universitate) să poată înainta. Nici un jurist ce s-ar prezenta din nou să nu fie numit direct într-un post vacant, ci mai întâi într-unul inferior, pentru a face praxă de 3, 4 ani. Spre a opri înmulțirea peste măsură a advocaților să se îngreuieze foarte mult intrarea în această clasă, se-nțelege că fără [a] jigni pe cei cari sunt deja. După un termen de zece ani de ex. să nu se mai numească preste tot alți oameni în funcții, decât acei cari-și vor avea studiile complete.

În fine trebuie introdusă o lege disciplinară, pentru ca un funcționar să nu fie destituit sau permutat din cauză de neglijență relativă sau pentru greșeli de formă cari n-aduc nimăru o pagubă. A destitui sau a pune în disponibilitate pe un om capabil și harnic care a comis greșală de formă față cu Stan sau Bran sau pentru că profesează cutare opinie privată este nedrept și periculos, căci se va pune în locu-i un om mărginit, care va îndeplini exact formele, dar va fi departe de a realiza înțelesul funcțiunei administrative. Să luăm de ex. cazuri cum ele se pot întâmpla. Un director la ministerul finanțelor, om de știință în puterea cuvântului, cunoscând economia politică, finanțele, statistica, administrația, istoria țării și mai cu samă a dezvoltării institutelor din țară, cunoscând resursele statului, comite greșeli în legea de contabilitate generală, o lege curat formală, a cărei cunoștință

nu-l face pe om nici statistic, nici financiar, nici econom politic. El e destituit și înlocuit - prin cine? Printr-un cenușeri ce aplică riguros toate faimoasele articole, dar, când vine vorba de-a se crea un impozit, te pomenești cu practicianul că-ți așază dări ruinătoare, cari istovesc ramuri întregi ale producției naționale.

Va să zică, într-o nouă stare de lucruri, destituiri, permutări, puneri în disponibilitate n-ar trebui să se întâmple decât un proces disciplinar în regulă.

Altfel, crezee-se zece legi de responsabilitate, ele nu vor avea decât un efect foarte mic. Căci nu persoana ministrului e lucru de samă, mai ales într-o țară constituțională, unde fiecare calc-a ministru, pentru a schimba apoi deșertăciunea unei zile cu întunericul și amărărea bine-meritată a restului vieții. Lucru de samă e calitatea funcționarului mic; dacă acesta va fi bun în toate ramurile, atunci toate vor merge bine. Fie generalii genii, dacă ofițerii sunt răi, oastea va merge de răpă.

Și acești ofițeri par a fi răi; atât de răi încât organe mari de publicitate, ca „Românul”, cer desființarea subprefecturilor. E drept că în forma lor de azi ele sunt simple biurouri de corespondență între prefecturi și primării, dar oare, dacă acești oameni ar ști a administra, ar fi tot de prisos? Desigur că nu.

Din MANUSCRISE
(Manuscrisul 2264, 1877)

O nouă serată, „Eminescu, jurnalistul”, acum, la început de toamnă dăruită nouă, printr-un septembrie cald, asemenea inimii participanților, prieteni dragi întru Eminescu, a avut loc la Centrul Cultural „Mihai Eminescu”, sector 2.

Evenimentul principal al acestui moment cultural a fost lansarea volumului **Much love - decalog teatral** de **Claudia Motea**, editat de „Libris Editorial” - Brașov, un partener apreciat de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, un partener care ne-a fost alături în realizarea unor momente deosebite.

Invitați speciali au fost: **Dana Anghelescu** - General Manager „Libris Editorial”, **Alina Sava** - Manager „Cambridge Centre”, **Emilia Chebac** - Blogger și **Geor-**

ge Vlaicu - scriitor, membru UZPR.

Actrița româno-canadiană **Claudia Motea** este din ce în ce mai apreciată pentru activitatea teatrală, literară și umanitară. De altfel, toți cei care au prezentat volumul „Much Love - decalog teatral” au reliefat calitățile și preocupările deosebite ale autoarei.

La eveniment a fost prezent și domnul **Virgil Oniță**, General Manager al Grupului de firme „Libris”.

Serata a debutat, așa cum obișnuim, prin „De la Eminescu citire...”, dar purtătoarea de cuvânt a domnului Eminescu a fost, de această dată, Rodica Subțirelul-moderatoarea seratei, care a citit câteva reflecții eminesciene, ce au dezvăluit gândirea, sensibilitatea și dragostea

Seratele „Eminescu, jurnalistul” septembrie 2019

Luni, 9 septembrie 2019, ca urmare a reînnoirii parteneriatului U.Z.P.R. – Institutul Cultural Român, în sala de conferințe a I.C.R. a avut loc prima serată „Eminescu, jurnalistul” sub genericul „Convorbiri jurnalistice”.

Moderatorul Seratei a fost, de data asta, chiar Doru Dinu Glăvan, președintele U.Z.P.R., care a reamintit că aceste întâlniri, desfășurate sub patronatul spiritual al celui mai mare ziarist român, Mihai Eminescu (de aici denumirea „Seratelor”), au debutat cu șase ani în urmă, la propunerea lui Dan Toma Dulciu și Miron Manega. De atunci, aceste întâlniri s-au desfășurat cu regularitate, în fiecare a doua zi de luni a fiecărei luni, cu excepția perioadelor de vacanță (vara).

Serata a debutat, ca de obicei, cu prezentarea, de către Miron Manega, a unui fragment din publicistica lui Eminescu, sub titulatura „De la Eminescu cetire”. De data asta, a fost ales un text din studiul lui Eminescu „Icoane vechi și icoane nouă”, publicat de acesta în decembrie 1877, într-un ciclu de 6 articole consecutive, în TIMPUL. Sensul acestui „protocol” de desfășurare a Seratelor (devenit tradiție la UZPR) este, pe de o parte, acela de a da sens spiritual momentelor Seratei (ca o rugăciune sau ca o binecuvântare înaintea unei călătorii), iar pe de altă parte de a readuce în memoria contemporanilor halucinantă actualitate a gândirii eminesciene. Iată un fragment din textul selectat de Miron Manega:

„Am admis legiuiri străine? Ei bine, nu le-am admis pentru român, cu trebuințele căruia nu se potriveau,

ci pentru elemente economice cu care se potriveau și cari știu a se folosi de dânsle. Am creat o atmosferă publică pentru plante exotice, de care planta autohtonă moare.

Căci azi avem cele mai înaintate instituții liberale. Control, suveranitatea poporului, codice franțuzești, consilii județene și comunale. Stăm mai bine pentru aceasta? Nu, de zece ori mai rău, căci instituțiile nouă nu se potriveau cu starea noastră de cultură, cu suma puterilor muncitoare de cari dispunem, cu calitatea muncii noastre, încât trebuie să le sleim pe acestea pentru a întreține aparatul costisitor și netrebnic al statului modern...”

Momentul următor a fost acordarea, de către UZPR prin președintele Doru Dinu Glăvan, a distincției **Credință și Loialitate** poetului și publicistului Nicolae Dan Frunteletă (membru UZPR), pentru consecvența, abnegația și pasiunea puse în slujba jurnalismului și a actului de cultură de-a lungul unei cariere exemplare. Momentul, care a beneficiat și de o Laudatio rostit de cunoscutul eminescolog Prof. Univ. Nicolae Georgescu, a fost pregătit cu grijă, fiind precedat de o surpriză emoționantă, atât pentru public, cât și pentru cel omagiat: vocea lui Tudor Gheorghe în concert, interpretând cântecul „Balada de la Grand Vanjou”, pe versurile lui Nicolae Dan Frunteletă.

Un aspect inedit al Seratei l-a reprezentat premiera câștigătorilor concursului organizat de UZPR, „Eliberarea Budapestei de comunism – Povestea opincii”. Înaintea înmânării premiilor, Miron Manega a explicat, pe scurt, im-

prejurările ocupării Budapestei în 1919 și năstrușnica idee pe care au avut-o doi soldați români (sergentul Iordan din Dolj și caporalul Bivolaru din Mehedinți) de a „arbora”, deasupra drapelului Ungariei de pe clădirea Parlamentului din Budapesta, o opincă găurită. Întrebarea concursului a fost: „în ce an a apărut publicația comemorativă (în număr unic) despre evenimentele din anul 1919, intitulată «PAGINI DE GLORIE – DE LA TISA LA BUDAPESTA?»”. Răspunsul corect a fost 1920. Primii cinci concurenți care au răspuns corect au fost premiați, în cadrul Seratei de luni, cu câte o gravură din cele 100 de bucăți realizate de artistul plastic Nicu Dumitrescu pe această temă („Eliberarea Budapestei de comunism”).

Tot în cadrul seratei din 9 septembrie au fost lansate mai multe cărți aparținând unor membri ai Uniunii: „Satul sub zăpezi”, de Ioan N. Roșca (care a făcut și o succintă analiză a recentului volum al poetului Theodor Damian „Ideea de Dumnezeu în poezia lui Eminescu”), „Cursa de fluturi”, de Nicolae Dan Frunteletă, și „De la Sov-Rom la Show Room”, de Vasile Szolga. Fiecare

autor și-a prezentat propria carte, oferind și autografe la finalul manifestării.

Serata s-a încheiat cu emoționantele evocări ale soților Daniela și Constantin Gumann, stabiliți de multi ani la Salzburg, unde au înființat Asociația Scriitorilor Români din Austria. Soții Gumann sunt promotori activi ai limbii și culturii române în spațiul austriac, unde au realizat și o publicație online în limba română: „Condeierul Diasporei”. Cele mai recente cărți ale lor sunt „Crăciunul care mi-a schimbat viața” (Daniela Gumann) și „Cartea luminii” (Constantin Gumann).

Serata „Eminescu, jurnalistul” a marcat revenirea în forță a proiectului demarat în 2014, de data asta sub auspiciile unui nou început al relațiilor UZPR cu ICR.

TANȚA TĂNĂSESCU

poetului și gazetarului pentru popor și țară.

Doamna **Corina Vlad Diaconescu**, sosită de curând din Suedia, a fost alături de noi încălzindu-ne sensibilitatea prin momente muzicale de excepție.

Membrii **Teatrului NostruM**: Mariana Anghel, Rodica Subțirelu, Daniela Bădescu, Viorel Speteanu, George Vlaicu, au prezentat, prin metoda „teatru-lectură”, câteva fragmente din volumul „Much Love – decalog teatral” lansat, acum, de actrița, regizoarea, producătoarea, scriitoarea Claudia Motea, director artistic al „Teatrului NostruM”.

În finalul seratei, actrița **Doina Ghițescu**, ca de obicei, a fost „șampania” oferită participanților, printr-un spumos recital.

În luna octombrie Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România va susține două serate „Eminescu, jurnalistul”: 14.10.2019, ora 17:00 la Institutul Cultural Român și 28.10.2019, ora 17:00 la Centrul Cultural „Mihai Eminescu”.

MIHAELA RUSU

CENTENARUL UZPR

tembrie a.c., printr-o festivitate cu participarea jurnaliștilor din țară și din străinătate, un prilej de a aduce prinos de mulțumire tuturor celor care și-au închinat cu pasiune harul de jurnalist. Pregătirile au fost laborioase, s-au pregătit mape omagiale, insigne, cocarde tricolore cu însemnul uniunii, invitații și un număr special, destinat unei treceri în revistă a începuturilor și personalităților care și-au înscris numele în rândul pleiadei de jurnaliști români, fie ei ai condeiului, ai undelor radio, ai televiziunilor, ai evenimentelor sportive, culturale, politice.

Am apreciat din partea organizatorilor, spiritual de generoși amfitrioni, atât președintele uniunii cât și purtătorul de cuvânt, prin alocuțiunile de salut și datorie morală față de profesie, au lăsat în seama invitaților spațiul de a aduce salutul ca reprezentanți ai filialelor teritoriale, din țară și din străinătate. Am remarcat în cuvântul jurnaliștilor participanți din diversele colțuri ale lumii: Canada, Italia, Grecia, Serbia, Austria, chiar și Australia, emoția de a fi alături de confrății din România, bucuria revederii cu cunoscuți, cu prieteni și am plecat cu convingerea necesității reluării acestor ocazii, în folosul coeziunii uniunii, al favorizării comunicării.

Am participat cu emoție la acest eveniment, iar onoarei de a fi membru al acestei uniuni, nu am putut să nu-i

adaug și sentimentul responsabilității înalte al profesiei de jurnalist, responsabilitate față de corectitudinea relatării faptelor, față de corecta și autentică informare, dar și față de modul de exprimare, cu atât mai mult cu cât în acele pagini din Jurnalul UZP, etalând întreaga pleiadă de jurnaliști profesioniști sunt, în fapt, mai toți scriitorii și poeții români, dar și ai minorităților naționale conlocuitoare,

Anul 2019 a debutat cu o festivitate: în dimineața zilei de 11 ianuarie o mulțime (nu mică) de entuziaști asista la ceremonia de inaugurare a unei plăci memoriale, pe zidul unei clădiri din str. Constantin Mille nr.4, (ulterior berăria Berlin), la împlinirea a 100 de ani de la inițiativa unui grup de tineri jurnaliști, care au decis înființarea „Uniunii Ziariștilor din România”. Între timp, după o perioadă în care asociațiile profesionale și-au suspendat activitatea, nu și misiunea de jurnaliști, uniunea s-a reactivat, cu respectarea principiilor stabilite la constituire. Azi UZPR este recunoscută ca uniune de creație, în baza unui statut recunoscut de membrii uniunii, este o entitate de utilitate publică, având publicații proprii, activități și o editură.

La inițiativa președintelui ales, Doru Dinu Glăvan, în Consiliul de Conducere s-a decis sărbătorirea Centenarului UZR, în ziua de 26 sep-

re, iar modelul celui care mai puțin a fost cunoscut ca jurnalist, Mihai Eminescu, este tocmai misiunea uniunii de a îndrepta o nedreptate.

Mihai Eminescu jurnalistul ne este icoană profesională, prin dăruirea sa, cinstea, responsabilitatea civică,

conduita patriotică, verticală și de ne-zdruncinat în onoare.

Spectacolul surpriză a adus pe scenă pe cei mai apreciați cantautori: Tudor Gheorghe, Ducu Bertzi, Sergiu Cioiu venit din Canada, dar și Andrei Păunescu, care în memoria părintelui său a compus versurile și acordurile muzicale ale mesajului său, adus Uniunii Ziariștilor Profesioniști, din rândurile cărora face parte.

Cu convingerea că impresiile mele nu vor rămâne singulare, îmi exprim speranța că asemenea reuniuni vor deveni cât mai frecvente, stimulând prin favorizarea inițiativelor noi abordări, forme de manifestare, dar și de continuă ridicare a profesionalismului și calității misiunii jurnalistului modern.

CLEMENTINA TIMUȘ

Conferința Extraordinară a UZPR, o normalitate a breslei gazetărești

Aula Magna a Academiei de Științe Economice a fost și anul acesta locul de desfășurare a *Adunării Generale Extraordinare a UZPR*, cu misiunea de a dezbate probleme importante ale Uniunii, reunind jurnaliști din București, dar și delegați ai filialelor, precum și jurnaliști din diverse țări, colaboratori din Italia, Canada, Austria, Serbia, SUA și chiar Australia, care au participat și la sărbătorirea *Centenarului Uniunii*, din ziua precedentă. Se verifică prezența delegaților, pentru a se constata dacă sunt îndeplinite condițiile legale, dacă adunarea este statutară.

Comisia de validare a cvorumului constituită din Stanciu Sorin, Cucu Ion și Stan Ion prezintă prin președintele ales, Stanciu Sorin, cvorumul de 141 de voturi valabile. Compoziția Adunării Generale con-

stă din membrii de drept, membri ai Consiliului Director, membri ai Juriului de Onoare, Disciplină și Arbitraj, membri ai Comisiei de Atestare, coordonatori ai filialelor UZPR din țară. Lucrările sunt conduse de un prezidiu constituit din Președintele uniunii, vicepreședinți, secretar administrativ și jurnalistul Sergiu Andon, primul președinte al uniunii, după reorganizarea Uniunii în 1990.

Deschizând lucrările președintele Doru Dinu Glăvan prezintă date statistice asupra configurației uniunii cu peste 3.000 membri, din care aproximativ 2.300 sunt cu onorarea cotizației la zi și, comentând devenirea Uniunii ca un organism viu, anunță obiectivul principal al acestei adunări extraordinare, necesitatea armonizării legislației în vigoare cu unele articole din Statutul UZPR,

adoptat la 1 aprilie 2017 la Adunarea de la Vidraru.

În vederea împlinirii acestei misiuni a fost desemnat un colectiv coordonat de Valentin Uban, care a analizat fiecare articol din Statut, întocmind un material riguros elaborat, fiecare articol, căruia i se aduc completări fiind prezentat în varianta actuală și cea propusă cu modificările ce se impuneau, material transmis pentru studiere și pregătire, discuții, observații, completări. Un aport profesional, în calitate și de jurist, aduce jurnalistul Sergiu Andon, primul președinte al uniunii și deținător al unei experiențe juridice extraordinare.

Pe lângă discutarea și analiza fiecărui articol, cu observațiile aduse, se votează cu acord, abțineri, împotriviri, consemnate în procesul

verbal, se continuă cu aprobarea Regulamentului Juriului de Onoare, Disciplină și Arbitraj, precum și cu aprobarea Regulamentului Comisiei de Atestare Profesională.

Adoptarea acestor documente conform reglementărilor și legislației în vigoare va asigura bunul mers al Uniunii, creând condițiile abordării unor activități cât mai bogate, profesionale și de utilitate publică.

În încheiere președintele filialei Vâlcea, dl Dinescu Nicolae ține să dea citire unui „hrisov” aniversar pentru a sublinia, încă o dată, la ceas Centenar, responsabilitatea promovării unui jurnalism de calitate de către Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, având mereu înaintea memoriei înaintașilor noștri.

CLEMENTINA TIMUȘ

În apărarea limbii române

Într-o reclamă, o voce grăiește: „Fiecare împrumut... are povestea lui. Noi le cunoaștem pe fiecare în parte...”. Explicarea corectă este: „noi le cunoaștem pe toate” sau „noi o cunoaștem pe fiecare”. Precizăm că pronumele *fiecare* are totdeauna sens de *singular*.

Toate posturile TV, prezintă zilnic rubrica „Horoscopul zilei”. O astrologă zice: „Colaborare în comun”. Reamintim că prefixul *co/con* are sens „împreună”, „în comun”.

Aceeași zice: „X face o faptă foarte minunată”. Reamintim că acest adjectiv *NU* are gradul superlativ-absolut, deoarece prin chiar sensul său sugerează însușirea în cel mai înalt grad.

Într-o altă reclamă, vocea recomandă un sort de „brânză plină de lapte”. Brânza nu este *lapte încheat*? Este oală, cană, puțină, găleată plină cu lapte?!?

Pentru a stopa procesul degradării limbii s-ar cuveni ca posturile TV, realizatorii, mediatorii, repor-

terii care greșesc să fie amendați de CNA. Poate, astfel, nu se vor mai auzi enormități precum: la orele 21:00, militarii se vor retrage *în torțe*. Corecta exprimare: „se vor retrage *cu torțe*” (dar *în cazarmă*!!)

De multe ori pe zi se poate auzi recomandarea: „Citiți cu atenție instrucțiunile de folosire *ale* produsului...” Explicarea corectă este, „instrucțiunile de folosire *a* produsului...”.

Un domn, aflat la vârsta senectuții (bătrâneții pentru neștiutori), glăsuiește: „Din păcate, aceste pete pigmentare apar odată cu *înaintarea în vârstă*”. Ce este aberația aceasta? Ar fi mai bine să apară de la tinerețe?!?

În prezentarea fenomenelor vremii un „specialist” zice: „*Cel mai ră-coare* va fi azi în...” Această formulare este utilizată în gradele de comparație ale adjectivelor sau adverbilor: cel mai bun, cel mai frumos,... *NU* preced substantive. Nu zicem: „*cel mai oraș, cel mai soare*...”.

În fiecare zi la orele prânzului, o realizatoare prezentată cu multe superlative, în cele 66 de minute de apariție pe sticlă, pronunță de cel puțin 10 ori grosolanele cacofonii: „... *de tipul acesta, de tipul ăla, în timpul acesta, în timpul ăla, în timpul acela*. Aceste mizerii se pot evita astfel: în *acest/acel* timp și, *de acest/ acel* tip. Ce rușine!

E greu de înțeles de ce, zilnic, apare pe „sticlă” o astrologă ce spune numai banalități (cu un aer doct), pe care le garnisește și cu exprimări de acest fel: „Berbecilor le rămâne și ceva bani”.

Zilnic, se poate auzi o enormitate, precum aceasta: „*Coeziune comună*”. Precizăm analfabetilor că sensul substantivului *coeziune* este *legătura strânsă a elementelor ce alcătuiesc un preparat*. Figurat se poate vorbi de *coeziunea statelor* din UE, deci o *acțiune/activitate/scop comun*.

Este sigur că textul prezentării unui produs este creat de firma producătoare ce vrea să-și vândă produsul

FLOAREA NECȘOIU

cât mai bine. Dar, cel care citește (de obicei - un actor) nu are un cuvânt de spus când vede mizeriile de tipul: „*hrănește-i curiozitatea*” și apare o *pisică*? Noi „hrănim” curiozitatea sau animalul?!?

Într-o reclamă, o doamnă în vârstă îi recomandă soțului un unguent care să-i îndepărteze o durere și „*vei fi ca nou*.” E dureros că până la această vârstă doamna n-a aflat că *doar* obiectele ce se pot confecționa încă o dată pot fi *noi*.

● Ediția 2019 ●

FESTIVALUL GEORGE ENESCU

S-a încheiat a XXIV-a ediție a Festivalului „George Enescu”, poate cea mai densă dintre toate edițiile, prin multitudinea de evenimente muzicale ca durată. Și alte ediții se pot alinia acesteia, dar de data aceasta s-au înregistrat o serie de vârfuri neatinse, numărul mare de evenimente, formații muzicale, număr de artiști participanți, dar și alte caracteristici, printre care rămâne o referință - Directorul artistic, dirijorul Vladimir Jurowschi, care s-a întrecut pe sine prin promovarea unui mare număr de partituri ale lui George Enescu, împlinind promisiunea de a-l face pe Enescu cunoscut, astfel că în recitaluri au fost interpretate pagini ale compozitorului român, interpretări întrecându-se în a găsi noi sensuri și a descifra noi valori ale compozițiilor. A mai excelat această ediție prin numărul mare de premiere, partituri noi, încă neprezentate în țară care au fost aplaudate și apreciate de publicul bucureștean, precum „Die Frau ohne Schatten” de Richard Strauss, „Peter Grimes” de Benjamin Britten, opere în concert.

Orchestrale celor două filarmonici bucureștene au făcut eforturi pentru a pregăti partiturile corale ale unor opere în concert în limbi străine (germană, franceză, engleză), alăturându-se și Corul de copii Radio. Kiril Petrenko a declarat la încheierea „Simfoniei a IX-a” a lui Beethoven - „wonderfull” (minunat) - la adresa Corului „George Enescu” condus de maestrul Iosif Prunner. La fel s-a prezentat Corul Radio în opera „Aron und Moses” și în „Simfonia a VIII-a” a lui Krzysztof Penderecki. A fost o mare bucurie să-i aplaudăm nu doar în concertele din stagiunile obișnuite, ci și faptul de a fi recunoscută calitatea lor de către artiștii străini.

Spectacolele programate aproape se suprapuneau, astfel încât era imposibil de a putea urmări întregul program al unei zile, în care se ajungea și la 5 concerte. Este pentru prima dată când numărul spectacolelor de la miezul nopții s-au programat încă de la mijlocul săptămânii, începând de joi, cuprinzând un număr record de opere în concert, în prezentarea unor formațiuni de muzică veche, de foarte bună calitate. S-au mai alăturat acestui program maraton și spectacole la Muzeul Național de Artă, la Sala Auditorium și chiar la Teatrul Excelsior. Nu m-am putut referi la concertele desfășurate în cadrul secțiunii „Muzica Secolului XXI” la Sala de concerte Radio, pe care cu toată bunăvoința nu am reușit să le cuprind.

Am încercat să transmit pe parcursul festivalului informații de la spectacolele programate, în timp real, cu impresii și amănunte, dar nici pe departe nu am reușit să transmit încărcătura emoțională a sălilor, dialogul artiști-interpreți și publicul auditor. Numeroase au fost formațiunile care au revenit după participări la edițiile precedente, cucerite de publicul bucureștean, de atmosfera de entuziasm, de aplauzele îndelungate, de publicul stăruitor.

Sălile au fost mai tot timpul pline la refuz, publicul a fost bine informat, nu s-a mai aplaudat în pauzele dintre părțile partiturilor muzicale. Fără îndoială că de-a lungul timpului, acest festival a crescut și în

notorietate, că mulți interpreți au solicitat participarea, alăturându-se unor interpreți, deja cunoscuți publicului din ediții precedente, alții pentru prima dată. L-am admirat pe Richard Hamelin un tânăr de 29 ani, care s-a pregătit cu tot programul învățat pe de rost, inclusiv „Sonata” de George Enescu, el fiind un laureat al Concursului „Chopin”.

La Sala Mare a Palatului, Orchestra Radio-difuziunii Berlineze „Berliner Rundfunk” condusă de Vladimir Jurowski ne-a propus opera lui Richard Strauss „Die Frau ohne Schatten” („Femeia fără umbră”), precum la ediția precedentă a propus „Oedip” în variantă de concert. Opera „Femeia fără umbră”, necunoscută publicului românesc, a fost realizată cu concursul artistei multimedia Carmen Lidia Vidu, care a ilustrat libretul cu imagini proiectate, ce puneau în evidență și vizual, bogatul conținut de legendă, mitologie nordică suedeză, germană, dar și persană, aducând o problematică foarte modernă pentru Viena începutului de secol XX (premiera a avut loc în 1919). Muzica lui Richard Strauss de o mare frumusețe, vocile impecabile, contribuția corurilor, inclusiv cel de copii (Corul de copii Radio din București) au fost îndelung aplaudate. Libretul operei scris de Hugo von Hofmannsthal este o pledoarie pentru relația spirituală a cuplului, pentru inefabila legătură ce unește faptele omenesti, asigurând continuitatea vieții... Imaginea proiectată a celor doi soți ilustrează natura evoluției relațiilor lor de-a lungul desfășurării acțiunii, facilitând înțelegerea libretului, artiștii îndeplinindu-și și rolul actoricesc prin gestică, prin vestimentație, minim joc scenic, sub coordonarea minuțioasă a lui Jurowski. Deși spectacolul s-a prelungit mult peste spațiul obișnuit al unui concert, auditoriul fidel a urmărit cu emoție și deplină satisfacție actul muzical, scenic, interpretativ al protagoniștilor.

Îl urmăream, într-o seară, pe directorul artistic al festivalului, maestrul Vladimir Jurowski, o apariție modestă printre spectatori, cu silueta sa adolescentină, cu pletele brune, căutându-și locul cu biletul în mână, pentru a asista la concertul Orchestrei

Naționale de Tineret, fondată de profesorul Marin Cazacu și instruită de maestrul Cristian Mandeal, de acum deja cunoscută și peste hotare. Orchestra a crescut mult în performanță, în seara de 10 septembrie avându-l ca solist pe japonezul Nobuyuki Tsujii, interpret și compozitor, interpretând dificilul „Concert nr.2” de Rachmaninov. Un pianist care s-a născut fără vedere și a ajuns prin perseverență la performanța de a fi solist într-un asemenea festival, lăsând o sală întreagă cu lacrimi în ochi, pentru a fi dovedit, în fapt, mesajul transmis de Enescu în opera vieții sale „Oedip”: „Omul e mai tare decât destinul”.

Prezența în public a lui Vladimir Jurowski, de data asta ca simplu spectator, avea o anume semnificație, cea a responsabilității imense a unui director artistic de a lua pulsul sălii, de a recepționa din poziția auditorului reacția, de a dovedi interesul și respectul pentru fiecare artist invitat, de a putea verifica strategia adoptată și valoarea ei, de a putea îndrepta sau persevera în perspectivă construcția acestui edificiu spiritual, care este un mare festival. L-am văzut urcând scările spre culise pentru a felicita orchestra, solistul și pe entuziastul și îndatoritorul dirijor, Michael Sanderling, care și-a condus la braț nevăzătorul solist. O seară plină de emoții pentru performanța tinerilor artiști, dar și pentru lecția de viață oferită întregii asistențe asupra valorii muncii și strădaniei de a învinge. O seară memorabilă, asemenea fiecăreia în parte...

În fiecare zi treceam de la Atheneu spre Sala Palatului prin Piața Festivalului, unde erau concertele tinerelor talente de la școlile de muzică sau de la conservator, dar și unele transmisiuni directe.

În una din seri s-a aflat în lojă un elvețian care ne-a întrebat despre cum simțim aderarea la UE, mărturisind că vine de mai multe ediții în Festivalul „Enescu”, asemeni altor cunoscuți ce-i întâlnesc din Germania, Franța sau Statele Unite... I-am spus că încă mai învățăm lecții de democrație, dar avem ceea ce alte țări nu au „un asemenea festival, în onoarea unui mare compozitor român”. (C.T.)

CUVINTELE - VEȘMÂNT pentru MAREA TRECERE (Interviuri, cronici literare, medalioane aniversare etc.), Editura Rawex Coms, București, 2016, carte de critică și de-acum „istorie” (privind unele personalități) literară a domnului Geo Călugăru, destul de voluminoasă, peste trei sute de pagini, vine să încununeze, în mod fericit, o laborioasă activitate literară de mai bine de doisprezece ani, dedicată confracților. Domnul Geo Călugăru este genul de scriitor dedicat, cu o structură aleasă, puternică, om al zâmbetului încurajator, al sincerității, un spirit ocrotitor și harnic venit din plămăda și generozitatea ținutului Vrancei, orașul dincolo de care nu se trece *oricum*, Mărășești. Distins intelectual, profesor de limba și literatura română și Om al cărții întrutotul, trăitor între și pentru cărți, ani de zile a păstorit, a ctitorit, a susținut, după vremuri și posibilități, importante cenacluri literare, în care, printre altele, a stimulat activitatea creatoare a tinerele talente, a organizat activități de anvergură în onoarea unor personalități de marcă ale culturii noastre, s-a impus în lumea publicațiilor literare prin forța și destoinicia talentului său.

Domnul Geo Călugăru, neobositul critic literar, prezent la mai toate activitățile culturale, literare actuale, este un nume care nu mai are nevoie de vreo recomandare. Cartea sa de vizită - numeroasele volume publicate, poezie și proză, pentru copii și adulți, articole de critică literară, medalioane și monografii ale marilor personalități culturale, apreciatele intervenții critice în susținerea actului de cultură - este chiar pasiunea cu care se avântă în inefabilul unei zidiri spirituale, reliefând cu profesionalism și responsabilitate acel grăunte al creativității din fiecare carte citită. Este poate îndărătnicia, cetezanța ori acibria care-l mână pe drumul spinos al căutării binelui și frumosului.

Am început să citesc această carte,

GEO CĂLUGĂRU: CUVINTELE - VEȘMÂNT pentru MAREA TRECERE

(Interviuri, cronici literare, medalioane aniversare etc.),
Editura Rawex Coms, București, 2016

cu titlu semnificativ și conținut divers, de la interviuri la cronici literare și medalioane aniversare, din sinceră curiozitate, apoi m-a captivat, cucerindu-mă cu totul, dezlegându-mi un mister, al talentului aplicat oricărui gen literar, pentru că domnul Geo Călugăru, m-a convins, este un scriitor talentat, inteligent, a cărui sensibilitate o sublimează într-o gentilețe specială, a Domniei Sale.

Nu trebuie să scape niciunui intelectual, niciunui mânuitor al condeiului interesante interviuri, în număr de nouă, luate domnului prof. Nicolae Moheora-Corni despre inegalabilul Nichita Stănescu, „convorbiri” cu care și începe volumul. Întrebările incitante puse de autor au darul de a scotoci printre amintiri și a surprinde nu numai întâmplări din viața poetului dar și diamante de gândire filosofică, literară ale acestuia. Pentru mine lectura acestor pasaje a fost un regal. Îl felicit și îi mulțumesc domnului Geo Călugăru pentru grija și interesul acordat unui asemenea subiect, *sfânt*, pentru sufletul românilor.

Dar să mergem mai departe. Registrul se schimbă și intrăm în lumea șocantă a romanului polițist: Comisarul Traian Tandin, scriitorul Olimpia Ungheea. Aflăm adevăruri ascunse ale unor crime, ale unor întâmplări nefecite. Cu spirit de observație și multă bunăvoință, domnul Geo Călugăru ne prezintă cărți și autori într-un stil personal, atrăgător, convingător, având acea calitate deosebită de a găsi argumentele scrierii cronicilor. Indiferent de genul literar al cărții, știe să remarce, să

scoată în evidență acel ceva care-l interesează pe cititor și-l motivează să caute și să citească respectiva carte.

Aflăm date interesante despre cărțile - poezie, proză, scrieri religioase, de critică literară, istorice și filosofice, de psihanaliză etc. - ale multor autori la început de drum literar ori consacrați. Poetți, prozatori, critici literari, oameni de cultură importanți. Dacă s-au pierdut în negura timpului, îi readuce în atenție. Aflăm de Claudiu-Mihai Coman de numai cincisprezece ani, autor de proză scurtă din Craiova, ne reamintește de criticul literar Constant Călinescu, scrie despre Radu Cârnci, Paula Romanescu, George Călin, Nicolae Rotaru, Constantin Mândruță, Nicolae Tudor, Cezar Ivănescu, Ion Aramă, Magda Bădoiu, Alexandru Dumitru și despre câți alții. Eseuri de o pagină, concise, cu afirmații precise, în cuvinte puține, exprimare elegantă, în care nu lipsesc metafore, figuri de stil ca în orice operă literară, astfel obligându-ne să pricepem natura scrierii la care se referă, publicate în „Curtea de la Argeș”, „Oglinda Literară”, „Cetatea lui Bucur”, „Veteranul”, „Revista Jandarmieriei”, „Poliția Română”, „Pentru Patrie”, „Dimineața”, „Azi”, „Revital”, „Realitatea” ș.a. Multe sunt prefețe ale cărților, în fapt, cronici literare pertinente, de câteva pagini, interesante și atrăgătoare. Dl. Geo Călugăru nu-și dezmin-

te harul de povestitor, specific vrâncenilor, cizelat, armonizat cu o impecabilă gândire literară și o cultură în domeniu, pe măsură. Consemnări, procese verbale ale activității unor cenacluri literare, diferite studii, monografii, interviuri etc. completează tabloul divers și interesant al cuprinsului cărții. Aflăm date inedite despre Alexandru Ioan Cuza, Dostoevski, Alexandru Macedonski, Martha Bibescu, Haralambie Grănescu, Radu Beligan, Dorel Vișan ș.a.

Îl felicit pentru această carte pe dl. Geo Călugăru, instructivă, în același timp de suflet, o veritabilă panoramă a unui crâmpei al vieții culturale bucureștene pe o perioadă de peste un deceniu, scrisă cu talent și profesionalism, considerație pentru autori și cititori, carte care implică emoțional și intelectual.

ELIZA ROHA

Pădurita

N-am știut ce diagnostic să-i pun la început, dar mi-am zis din prima că e bolnav, adică l-am suspectat din clipele dintâi ale întâlnirii noastre că e altfel, când l-am văzut cum cercetează verdele adânc de vară lungă al împrejurimilor chiar am făcut un pact cu certitudinea că nu-i ca noi, noi ceilalți, apoi mi-am întărit convingerea observând cum își limpezește luminițele ochilor în limpezisurile dintre copacii pădurii prin care trece drumul către mănăstire, pe acel itinerar făcut împreună în simfonia polifonică și policoloră a unei duminici de neuitat am discutat ascultând mai degrabă decât spunându-i, era o mirare perpuță să-l aud povestind despre inefabilul pădurii ca personaj principal al existenței umane, pajiștile care ne străjuiau ascensiunea din când în când, alternând cu pâlcuri de copaci reuiniți ca în câte o familie, primeam toate aceste înlănțuiri de mirabile imagini ca pe niște binemeritate recompense pentru efortul pe care îl făceam, îi prilejuiau ghidului nostru ocazional consistente paranteze în istoria câte unei plante, vezi tălică, îmi atrăgea atenția oprindu-se lângă vreun lujer cu care părea a intra într-un tainic dialog al

sentimentelor, ăștia îi spune colțul lupului pe la noi și e bun rău când te doare stomacul, asta e sunătoare care se mai cheamă și pojarniță, îți face somnul dulce cât ai zice pește, crește în tot felul de locuri, mai adăuga, dar să știi tălică un

lucru, nu-i nicăieri curată ca la noi, și iar un pâlc din pădurea care ne însoțea aducea orizontul mai aproape, cuvintele lui croșetau continuu povești, drumul întreg a fost o succesiune de povești care mai de care mai fermecătoare și mai producătoare de invidie, eram invidios pe lumina care îl cuprindea povestind despre verdele neasemuit al vieții, parcă însăși lumina creștea ascultându-l, pădurea îmi părea a fi totul pentru el, așa credeam atunci dar ieri, după ce ne-am plimbat printre arborii pădurii imaginea a bucuriei de a fi împreună cu prietenul meu mai nou, pre numele lui de pământean cu picioarele strașnic înfipe în cărările iubirii față de semenii, cu emoțiile aninate gingaș în cheutorile de neumplut ale clipei, **Paul Mușat**, viețuitor în satul argeșean Slănic, și după ce am petrecut o după amiază sporovăind și hălăduind cum am zis, am pus stavilă tuturor certitudinilor, hotărârilor, judecăților și, mai ales, imaginației și am hotărât irevocabil, cetățeanul ăsta care vede cai verzi pe scoarța oricărui copac, din orice pădurice ar încerca să-i intersecteze urcușul, omul ăsta care îi trage tot timpul cu tălică în sus și tălică în jos, chiar domnia sa în persoană este un bolnav incurabil, suferă de pădurită cronică...

FIRIȚĂ CARP

Zâmbetul lui Dumnezeu

✍ Pr. CONSTANTIN NECULA

Lecțiile căutării Celui de Sus

Deseori mă întreb și eu pe unde mai hălăduiește Dumnezeu. Deși El este Cel care întreabă primul: „Adame, Adame, unde ești?”. Sau, cum spunea Sfântul Siluan Athonitul, „Adame, Adame pe unde mai ești?”. Ceea ce mă duce cu gândul că în căutarea noastră de Dumnezeu suntem de fapt în propria noastră căutare. În efortul propriei noastre aflări. E ceea ce definesc specialiștii ca fiind sensul uman al credinței, una dintre marile provocări antropologice ale vieții cotidiene (Salvatore Curro, *Il senso umano del credere*, Elledici, 2011). Scrie Părintele Sofronie de la Essex: „Când trăim în duhul poruncilor evanghelice suntem deja îndumnezeiți, căci viața fără de început pătrunde în noi. Poruncit ne este a iubi. Iar iubirea unește în ființă. Deplinătatea iubirii duce la a iubi până la uitarea de sine. Iar „până la uitarea de sine” înseamnă până la ura de sine” (Arhimandritul Sofronie, *Despre Rugăciune*, Suceava, 2019, pp. 30-31). Și sunt atâtea moduri de a înțelege aceasta. La îndemână îmi este o povestire despre un căutător de Dumnezeu încercat prin nașterea, în familia sa, a unui copil ce suferea de o dizabilitate severă. Ca de multe ori în astfel de cazuri mânia și rușinea se întâlneau ades în inima omului acestuia. Ascundea copilul de oameni și pe sine se ascundea, furișându-se ca un hoț prin luciarea vieții. Până când a hotărât să caute pe Dumnezeu mai abitir pentru a-i cere socoteală și pentru a drege un pic situația din casa și familia sa. A plecat abia privind la copil, temător și scârbit deopotrivă. Rănit oricum. Și a început să urce. Aflase să Dumnezeu locuia un vârf de munte, nu foarte departe de locul în care pe el îl durea viața proprie. A urcat. A asudat. A oftat și însetat. S-a încordat prin vânt, ploaie și zădăf. A înfruntat frica nopții și spaima zilelor fără de sfârșit ale verii încinse. Dar nu s-a oprit. Într-o noapte a ajuns la locul unde, se spunea, că Dumnezeu sălășluiește. Ajuns. Bate la ușă și află un slujitor de-al Celui Prea Înalt. Slujitor trebuia să fie căci i-a zis: Cel Prea Înalt este coborât, în vale, îl vei afla de te grăbești în îmbrățișarea unei femei...”. Omul nostru s-a cutremurat. Dumnezeu în îmbrățișarea unei femei... A început, haotic, să-și miște trupul. Constata că fiecare oscior era o durere. Și fiecare fibră de mușchi o lamă de frig prin trupul său. A coborât mai mult din instinct. La o vreme a ajuns în vale. A străbătut, sub privirile îndoite de judecată ale oamenilor, drumul înapoi. Mândria de a urca muntele să certe pe Dumnezeu se topise dinaintea unei conștiințe aprinse a inutilității pașilor săi. A adăstat la toate izvoarele. Amare i se păreau cele ce-l îndulciseră. Și a stat sub toate umbrarele ce-l adăpos-tiseră pe când urca Muntele. Acum îi erau arsură pe suflet. Într-un târziu, foarte în noapte, s-a apropiat de casă și umilit ca de o înfrângere cumplită, a deschis lațurile ce țineau loc de ușă. Pe pat, în brațele mamei sale, micuțul lui copilându-l. Și-atunci pricepu. Dumnezeu era acolo. Prezent în „unul din frații aceștia mai

mici” (Matei 25.40). Oare cum de nu pricepuse niciodată Evanghelia așa? Ce anume nu făcuse pentru a înțelege? Este marea taină a căutării lui Hristos Cel Înviat. Povestea, repovestită din Pierre Trevet (*Pildele unui preot de țară*, Cluj Napoca, 2019, p. 283), m-a pus pe gânduri și pentru firescul ei. Unde îl caut pe Dumnezeu? Cărui spațiu îi aparține și de ce se lasă văzut ochilor mei? Ce anume se face bucurie harului în taina inimii mele când totul îmi pare pierdut?

Poate de aceea căutarea lui Dumnezeu rămâne o nesfârșită parabolă de sens. O fractură de metaforă umană împlinită în dumnezeiescul din noi. Cântarea plecării noastre din lume ține în ea aceste versuri, de obicei cântate în dulceața mângâioasă a slujirii: „Chipul Slavei Tale celei negrăite sunt, măcar, deși, port ranele păcatelor...”. Chip. Slavă. Rana păcatelor. Un amestec de lut și păcat. De materie și ratare de sens. Cuprinzătoarea teologhisire asupra căutării lui Dumnezeu se împlinește în efortul trecerii în moarte. Ca și cum abia acolo am vedea cu adevărat? Siguri fiind că acolo vom vedea pe Dumnezeu precum și Este. O siguranță care nu ne cercetează în timpul vieții. O siguranță străină vieții. Care rămâne zbatere și îndoială deopotrivă. De unde și criza actuală a valorii celei mai de preț: aceea de căutător al lui Dumnezeu. Ce funcție să fie aceasta, veți zice, de pururea-căutător de Dumnezeu? Una simplă. În care nu privim îndărăt ca să nu greșim brazda căutării desenată de har înaintea noastră. Poate că pare greu dar ține de noi să discernăm sensurile căutării.

Ca să nu ies din zâmbet, îngăduiți încă o repovestire. Un eschimos, pescar desăvârșit ca toți eschimoșii (știu vreo doi) s-a hotărât că ajunge vieții sale searbăda lagună înghețată. Adio foc și ouă de pinguin, adio grăsimi de balenă. Trebuia schimbat ceva în alimentația sa bazată pe pește. Și a plecat spre Europa să afle alt pește hrănirii sale. A coborât mult, până în Franța, pentru a descoperi un lac mare, înghețat. A făcut copca. A lansat. Dintr-un colț de lac a auzit, șoptit: Nu e pește aici! S-a mutat. A dat copcă. A lansat. A auzit iar, șoptit (ca să nu se sperie peștii, a gândit el): Mă scuzați, aici nu e pește! Un pic iritat, a spart a treia copcă și a pus iar undița la rodit. De data aceasta vocea i-a strigat, la fel de iritată: Vă rog frumos, la noi în patinoar nu sunt pești!!! Traducând în linia gândului nostru din articol: nu e suficient să cauți pe Dumnezeu dacă nu o faci în „lacul” și la „copca” potrivite. Cu atât mai mult nu este în locuri artificiale. În apele unei culturi condamnate înghețului nu vi veți.

Dintre toate ființele pământului suntem singurii care putem să-l interogăm pe Dumnezeu. Singurele ființe care ne gândim gândirea. Dar nu o și limpezim. Pentru că a căuta pe Dumnezeu presupune și să ne redescoperim limitele de la care El ni se dăruiește ca sens Căutării. Altfel, vânanie de vânt...

„Fac juruință în fața lui Dumnezeu”

În urmă cu cinci ani, la 28 septembrie 2014, cerul s-a despicat deasupra Timișoarei, iar pe scara de argint scoborâtă pe buza de țărână românească, a pășit agale, spre veșnicie, cu blândețea-i caracteristică, părintele mitropolit al Banatului, dr. Nicolae Corneanu.

Pe numele complet Nicolae Mihai Corneanu, viitorul Înalt ierarh al Bisericii Ortodoxe Române, s-a născut, la Caransebeș, în 21 noiembrie 1923. În 1933-1942, urmează școala elementară și liceul din Caransebeș, apoi Facultatea de Teologie de la București, obținând licența în 1946. În aceeași perioadă, îl regăsim în amfiteatrele Facultății de Filologie. Trei ani mai târziu, încheie studiile superioare susținând, în 1949, teza de doctorat cu titlul: *Viața și petrecerea Sfântului Antonie cel Mare. Începuturile monahismului creștin pe Valea Nilului*.

După acest moment, tânărul doctor în teologie se dedică învățământului teologic. În 1949, a devenit profesor suplinitor la Academia Teologică Ortodoxă Română din Caransebeș, apoi, în 1956-1958, profesor de limba greacă și franceză la Seminarul Teologic „Ioan Popasu” din aceeași localitate. Un an mai târziu, în 1959, conferențiază la Institutul Teologic din Sibiu, unde a predat teologia simbolică și limba greacă. Tot în postura de conferențiar îl regăsim, apoi, în instituții de învățământ superior de prestigiu din lume: Oxford, Humboldt (Germania), Fundația „Pro Orient” din Viena etc.

Având o chemare aparte spre cele sfinte, viitorul prelat își canalizează calitățile spre activitatea ecleziastică propriu-zisă. Astfel, în 1943 (avea doar 20 de ani) este hirotonit diacon celibatar de către episcopul parohiei Obreja. Începând cu anul 1949 și până în 1956 intră în administrația Mitropoliei Banatului, unde ocupă, pe rând, funcțiile de secretar, referent principal și consilier. La 15 ianuarie 1961, este hirotonit episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmagiului și înscăunat câteva zile mai târziu, pe 22 ianuarie același an. Tot în acest an, se călugărește la Mănăstirea Cernica. Din 1962 devine arhiepiscop al Timișoarei și Caransebeșului și Mitropolit al Banatului, întronizarea făcându-se în 4 martie 1962, în Catedrala Mitropolitană din Timișoara de către patriarhul Justinian Marina și alți membri ai Sfântului Sinod. În cuvântarea rostită cu acel prilej, ÎPS Nicolae mărturisea, „...În clipele acestea solemne fac juruință în fața lui Dumnezeu și a voastră de a nu precupeți nimic pentru împlinirea tuturor îndatoririlor ce-mi revin ca arhiereu, îndrumător și conducător al turmei duhovnicești ce mi s-a dat spre păstorie, așa încât să pot spune mereu, ca altădată Cel căruia ne închinăm: «pe cei ce mi i-a dat... astfel i-am păzit că n-a pierit niciunul dintre ei» (Ioan 17,12)”¹.

În calitate de Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului și-a făcut cu prisosință datoria inclusiv în domeniul administrativ în eparhie, având, în acest sens, multiple inițiative. A fost nu numai un ierarh iscusit, ci și un cărturar erudit: a colaborat, frecvent, la opt publicații din țară și la alte multe din străinătate; a fondat revista *Înviearea*; a colaborat la diverse emisiuni de radio și televiziune și a publicat sub semnătură proprie peste 20 de cărți extrem de valoroase (a tradus din limba greacă *Scara raieiului*) și alte multe lucrări în volume colective. A fost inițiatorul colecției *Comorile pustiei*, ce apare în cadrul Editurii Anastasia. A coordonat, în 1992, apariția lucrării *Ortodoxia românească*.

A avut o importanță contribuție în domeniul ecumenismului. În 1961 a participat la lucrările „Adunării Generale a Conferinței Creștine pentru Pace” cu sediul la Praga și la Simpozionul Internațional „Căutarea păcii dincolo de diferențe ideologice” (1980). O contribuție importantă a avut-o în cadrul „Asociației Internaționale de Studii Patristice”, organizație în

Revărsare de har duhovnicesc în aula academică timișoreană

**Manifestare comemorativă prilejuită de împlinirea
a cinci ani de la trecerea în veșnicie a celui care a fost, 52 de ani,
Mitropolit al Banatului, dr. Nicolae Corneanu**

care a funcționat între anii 1975-2012.

A devenit Doctor Honoris Causa în mai multe rânduri: Institutul Teologic Protestant din Cluj (1978), Universitatea Aurel Vlaicu din Arad (2003), Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara (2003), Universitatea de Științe Agricole ale Banatului (2003) și Universitatea de Vest din Timișoara (2003).

Urmare a neostenitelor preocupări în plan științific, Mitropolitul Banatului, dr. Nicolae Corneanu a fost ales, în 1992, membru de onoare a Academiei Române.

În același an, devine membru al Uniunii Scriitorilor din România. A fost președinte de onoare a numeroase fundații și societăți. În decursul timpului i s-a conferit titlu de cetățean de onoare al municipiilor Timișoara, Lugoj și Caransebeș. De asemenea, a fost onorat cu nenumărate premii și distincții, ne rezumăm la doar două. În 2000 i s-a conferit *Ordinul Național pentru Merit în grad de Mare Cruce*, conferit de președintele României, iar în 2008 a primit din partea Majestății Sale Regele Mihai I *Ordinul Crucea Casei Regale a României*.²

„Trepte spre veșnicie”

Sub acest generic, în 26 septembrie a.c., s-a desfășurat, în aula Filialei din Timișoara a Academiei Române, manifestarea omagială prilejuită de împlinirea a cinci ani de la trecerea la cele veșnice a Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu.

Organizată din inițiativa Mitropoliei Banatului, Academiei Române, Filiala Timișoara și Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu”, întâlnirea de suflet a adunat, în spațiul academic timișorean, reprezentanții societății științifice și religioase din aproape întregul Banat.

Cuvântul de deschidere a aparținut conf. univ. CS II, dr. Ioan David, directorul Institutului de Studii Banatice „Titu Maiorescu”, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, iar oficiul de moderator, conf. univ. dr. Claudiu Arieșan, de la Universitatea de Vest din Timișoara.

Vorbitorii, nu puțini la număr, au evidențiat aspecte semnificative din viața, activitatea și opera mitropolitului dr. Nicolae Corneanu. Bunăoară, Preasfințitul Paisie Lugojanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a adus, în atenția auditorului, profilul „modelului de ierarh dotat cu calități intelectuale și morale deosebite” al celui plecat pe calea veșniciei, evocând, în context, împreru-

rări emoționale în care l-a cunoscut pe Înalțul ierarh în anii tinereții. La o trimitere în timp a apelat și conf. univ. dr. Constantin Jinga, șeful Catedrei de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere, Istorie și Teologice, oprindu-se, pe larg, asupra momentului în care s-au pus bazele învățământului teologic superior în Timișoara din râvna Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu și al prof. univ. dr. Eugen Todoran, pe atunci decanul Facultății de Litere.

Grija față de clerici și credincioși, de preoții care au suferit în închisorile comuniste a fost punctul central al discursului rostit de preotul Dumitru Vană de la Catedrala Mitropolitană. Vădit emoționat, cu lacrimi în ochi, în memoria celui dispărut, și-a încheiat discursul cu poezia *O lacrimă* a poetului pătimirii noastre, Octavian Goga: *De-ar fi să-ți împărtășești odată / Tu bogățiile ce ai, / Din toate darurile tale, / Ți-aș cere-o lacrimă să-mi dai / Mi-ai da atunci un strop de suflet, / Ce din adâncuri îmi răsare, / Căci numai din adâncul mării / Se pescuiesc mărgăritare...*

Academicianul Păun Ion Otiman, președintele de onoare al Academiei Române, Filiala Timișoara, în comunicarea pe care a pregătit-o cu acest prilej (*Un sfânt blând coborât de pe fresca Capelei Sixtine: mitropolitul dr. Nicolae Corneanu, membru de onoare al Academiei Române*) a scos în evidență ținuta științifică remarcabilă, puntea trainică ce a ridicat-o Mitropolitul dr. Nicolae Corneanu între știință și religie, dar și vizibilitatea de care se bucură în lume Înalțul prelat. Redau, spre exemplificare, un pasaj semnificativ din inedita lucrare: „Am avut ocazia să afl, în mod direct, păreri despre Mitropolitul Banatului, dr. Nicolae Corneanu, de la cea mai înaltă personalitate a lumii ortodoxe. Prea Fericitul Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, cu ocazia unei vizite efectuate în Turcia, în ianuarie 2004. În momentul în care m-am prezentat, Prea Fericitul Patriarh Ecumenic Bartolomeu al Constantinopolului, și i-am spus că sunt din Timișoara și că reprezint județul Timiș în Senatul României, a început să vorbească în cuvinte calde, admirație despre confratele Nicolae, Mitropolitul Banatului. Pentru noi, cei care reprezentăm Timișoara la întâlnirea cu Prea Fericitul Patriarh al Constantinopolului, faptul că a zăbovit în discuție despre excepționala lucrare a Înalț Prea Sfințitului Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, a fost un moment de mândrie și de admirație față de arhipăstorul nostru și confratele nostru de la Academia Română”.³

Reputatul scriitor Ion Marin Almăjan și-a conturat discursul pe întâlnirile pe care le-a avut, spune Domnia Sa, cu „Prințul Bisericii”. Au fost desfășurări ale spiritului, adevărate lecții de viață și cultură. Nu odată s-au oprit asupra problemei ecumenismului, de loc pe planul interlocutorului, mitropolitul socotea termenul frățietate mai potrivit. Discuțiile au vizat uneori conceptul de trecut: „cred, spunea mitropolitul, că trebuie să fim recunoscători trecutului, istoriei omenirii, tuturor cărților, tuturor amintirilor din momentul ce, până la urmă, singurul lucru pe care îl avem este trecutul, iar trecutul este un act de credință, trecutul este comoara

noastră”. Și nu o singură dată, întâlnirile au avut ca temă predilectă problematica existențială a vieții. Și în acest context replica Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu era remarcabilă: „Viața trebuie trăită, atât cât este dată, în chip integral. Fără spaima sfârșitului, care și-așa vine, nedrămuț de tristețea scurtimei ei. Adevăratul creștin, chiar și atunci când cugetă la moarte, o face cu intenția de a-și îmbogăți viața, de a se împărtăși cu binecuvântările ei întru virtute”.⁴

Cuvinte înălțătoare, elogii și rugă au fost înălțate la adresa Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu de reprezentanții celorlalte culte: dr. Luciana Fridman, Comunitatea Evreilor din Timișoara, pastorul Constantin Leontiuc, Cultul penticostal, protopop Nicolae Ovidiu Teodorescu, consilier eparhial, preot Vicar Foraneu greco-catolic de Timișoara, Nicola Laus, preot la Dieceza romano-catolică de Timișoara.

Dincolo de discursuri, manifestarea comemorativă a fost întregită de prezența unui film documentar avându-l în centrul atenției pe Mitropolitul dr. Nicolae Corneanu, și de momentul artistic susținut de elevul Victor Geru, de la Liceul „Ion Vidu” din Timișoara.

În ziua următoare, 27 septembrie a.c., în parcul Central din Timișoara, pe Alea Personalităților, în prezența ÎPS Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, al primarului Nicolae Robu și a unei ample asistențe s-a dezvelit bustul în bronz al Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu, lucrare realizată de sculptorul Aurel Gheorghe Ardeleanu.

DANIELA FLORIAN

Note:

1. „Mitropolia Banatului”, XII, nr. 1-4/1962, p. 40-41

2. „Timișoara”, XXX, nr. 38 (4894) /20.09.2019, p. 1, 7-8-9-10.

3. Păun Ion Otiman, *Un sfânt blând coborât de pe fresca Capelei Sixtine: mitropolitul dr. Nicolae Corneanu*, p. 3, comunicare prezentată la manifestarea comemorativă prilejuită de împlinirea a cinci ani de la trecere în veșnicie a Înalțului prelat, Timișoara, 26.09.2019.

4. Ion Marin Almăjan, *Un mare cărturar și Mitropolit, Nicolae Corneanu*, discurs susținut în 26.09.2019, în aula Filialei Timișoara a Academiei Române, cu prilejul comemorării Mitropolitului dr. Nicolae Corneanu la împlinirea a cinci ani de la trecere în eternitate, p. 3.

GHEORGHE PINTILIE

(membru al Fundației culturale „Alexandru Podoleanu” - com. Podoleni, Jud. Neamț)

BIOGRAFIE

- Născut la data de 23 sept. 1957, în comuna Podoleni, jud. Neamț;
- 1964-1972 - urmează cursurile Școlii Generale din comuna natală;
- 1972-1976 - elev al liceului teoretic din Buhuși;
- 1976-1978 - satisface stagiul militar;
- 1978 - 1981 - lucrează ca desenator tehnic la „Oficiul județean de gospodărirea apelor” - Neamț;
- 1981-1985 - urmează cursurile Facultății de Zootehnie și Medicină veterinară - secția Zootehnie din cadrul Universității Agronomice „Ion Ionescu de la Brad” - Iași;
- 1985-1991 - lucrează în funcția de inginer zootehnist - șef fermă în unități zootehnice din jud. Tulcea și jud. Neamț;
- 1991-2013 - profesor de Educație tehnologică la Școlile Adjundeni, Bira, Liceul Agricol „Horia”;
- 2000-2001 - Studii Postuniversitare de Educație Tehnologică și Tehnologii Asistate de Calculator - Universitatea Bacău.
- 2013 - prezent - profesor de Educație Tehnologică la Școlile Bahna - Izvoare, Stănița, Văleni.

ACTIVITATE ARTISTICĂ

- 1974 - debutează ca artist plastic în cadrul Cenaclului literar - artistic „Muguri” din localitatea Podoleni, jud. Neamț;
- Participă la expoziții colective. Pictază pentru Biserica Sf. Dumitru din Rădăuți, jud. Botoșani Icoana „Maria Fecioara cu pruncul”;
- 1976 - participă efectiv la restaurarea picturii de la

Biserica cu hramul „Înălțarea Domnului” din Podoleni sub îndrumarea maestrului Dumitru Irimescu;

- 1979 - participă cu lucrări la expoziția colectivă organizată cu ocazia împlinirii a 500 de ani de la prima atestare documentară a localității Podoleni, jud. Neamț;
- 1980 - expoziție personală de Grafică (exp. permanentă) în holul Oficiului județean de gospodărire a apelor - Neamț;
- 1984 - participă cu lucrări în cadrul expoziției colective organizată cu ocazia Festivalului literar-artistic studentesc „Flori de mai”, în holul Universității Agronomice „Ion Ionescu de la Brad” Iași;
- 1996 - Participă cu lucrări la expoziția colectivă organizată cu ocazia dublei aniversări: sărbătoarea a 130 de ani de la înființarea Școlii din Podoleni și sărbătorirea a 150 de ani de la nașterea ilustrului compozitor de muzică laică și bisericească, reputat profesor și dirijor Alexandru Podoleanu;
- 1997 - Realizează o amplă pictură murală în holul Școlii din Adjundeni, jud. Neamț;
- 1997-2005 - Participă cu lucrări la expoziții colective anuale în cadrul Fundației culturale „Alexandru Podoleanu” din Podoleni - Neamț, al cărei membru este;
- 2013-2016 - Înființează ateliere de pictură în Școlile Stănița, Bahna, Izvoare și Văleni, în cadrul cărora îi învață pe elevi tainele picturii și organizează expoziții cu lucrările acestora;
- Multe lucrări ale pictorului Gheorghe Pintilie realizate încă din perioada de debut și până în prezent se află în colecții particulare din diferite localități ale țării (P. Neamț, Roman, Buhuși, Bacău, Bicaz, Tg. Mureș, Tulcea, Galați, Brăila, Pitești, Botoșani, Iași etc), dar și în alte țări (Ungaria, Italia, Germania, SUA).

Portret de artist

Pictorul Gheorghe Pintilie din orașul Roman

„PICTURILE SUNT SOLFEGII
CROMATICE PORNITE DIN
MUZICA SUFLETULUI PENTRU
SĂRBĂTOAREA OCHIULUI”
GH. PINTILIE

Într-o gamă cromatică realistă, artistul plastic Gheorghe Pintilie din orașul Roman a prezentat la expoziții de pictură în București, lucrări de artă care parcă vor să arate publicului admirator de artă și frumos că artistul expozant știe să picteze sentimente, dezvăluind cromatic interior de suflete, peisaje, flori, portrete. Înconjurat de picturi semnate Gheorghe Pintilie, trăiești încântătoare momente de frumusețe și extaz. Artistul plastic lasă frâu liber imaginației, talentului și îndemnării artistice să zburde pe raze astrale către stele și soare.

Gheorghe Pintilie pictează fără a se obosi, cu plăcere, pentru că atunci când o face, sufletul său cântă cromatic, în timp ce pensula încarcă cu culoare, dansează în ritmul gândurilor și sentimentelor sale, care îl domină și îl provoacă.

Iubește așa de mult arta plastică și frumosul, încât este capabil să picteze atât timp cât respiră și atât timp cât pensula va putea să deseneze și să coloreze idei, sentimente, tradiții, speranțe și împliniri.

Arta plastică a domnului Gheorghe Pintilie are atâta viață înglobată în ea încât cu timpul, alunecând în veșnicie, va prinde nemurirea și va fi în permanență contemporană cu viitorul. Veșnicia este o etapă dorită și bună a vieții; ea aduce o rezolvare și pune capăt tuturor durerilor. Veșnicia la care visează fiecare om de artă și cultură este o graniță dincolo de care nu trec mahnirile noastre, noi muritorii trecând într-o altă dimensiune, a tinereții fără bătrânețe și a vieții fără de moarte, prin ceea ce lăsam după noi frumos și valoros.

De câte ori am luat în mână un tablou pictat de artistul plastic Gheorghe Pintilie am constatat că nu țin în mână o pictură, ci un suflet

de om. Tabloul „Școala identității” care reprezintă o mamă cu fița ei în brațe, îmbrăcate în mândre costume naționale, pe lângă desen și culoare impresionează și captivează atenția, admirația și prețuirea de către privitor și prin zâmbetele dulci.

Privirile încrezătoare între mamă și fiica sa, îmi amintesc că cel mai cuprinzător și ocrotitor loc din lume este sufletul curat și blând al mamei. Toate lucrările brand Gheorghe Pintilie, pun în evidență înaltul său nivel artistic, prospețimea, tumultul, furnicarea luminoasă, toată suculentă, întrețesută de seva pe care o înfățișează natura însăși în toate exemplarele ei vii. Flori, verdeața, peisaje cu arbori, portrete... Tabloul cu ciobanul rezemat într-o băzdoacă (ciomag cu măciulie) pe ai cărui umeri stă protector un flanel de lână, este așa de bine realizat, de-ai crede că este aievea. Privit pe îndelete, poți sta la prelung taifas cu ciobanul, având impresia că ai în fața ta, întreaga istorie a poporului român. Cu ochii adumbriți de sprâncene stufoase parcă pentru a suporta și învinge penetrația razelor de soare, cu căutătura blândă și felul cum privește cerul, ne arată că de secole este stăpân peste aceste ținuturi și a înfruntat cu dârzenie vitregiile istoriei. Ploaia și bătaia vântului i-au forțat buzele să capete crăpături, pe care maestrul pictor Gheorghe Pintilie le-a redat la superlativ. Iată ce spune artistul însuși despre această pictură: „Cele două mari pasiuni ale românului sunt pământul și credința (cerul) – între ele nu există separație, românul viețuiește între aceste două coordonate, de aici vine și echilibrul său, așezarea sufletească, dimensiunea frescului în care trăiește țărânul român. În lucrarea aceasta am urmărit ca figura acestui țăran să exprime trudă, suferința și îndârjirea de veacuri a țăranului român și a poporului român în general, pentru menținerea acestui firesc.”

Și florile pictate sunt de toată laudă, punând în evidență înaltul nivel artistic al pictorului Gheorghe Pintilie, de parcă artistul plastic vrea să ne dovedească prin frumusețea realizării lor că ar fi primul care a descoperit teamei rațional înfloritor al vieții.

Fiecare, oricât de mică, părticică dintr-un tablou brand Gheorghe Pintilie din orașul Roman e o nesfârșită și variată lume cromatică, trăind aparte și totuși legându-se de o logică încuscrice, pregătește nunta feerică a unui întreg cromatic artistic.

Când întâlnești asemenea opere de artă și asemenea creatori de frumuseți plastice, ești un om norocos, devii mai bun și mai frumos.

Deși puterea sufletului este necunoscută, artistul plastic Gheorghe Pintilie, cu o cromatică, desen și o mână sigură, reușește să redea în culoare pe pânză, carton, hârtie, ceea ce doar sufletul său simte, făcând dovada unui om cu mult har care parcă nu ar aparține zilelor noastre.

În picturile sale, subsemnatul pentru prima dată am simțit că văd culoarea unui cântec prin care plaiurile copilăriei mă strigă să întorc privirea înapoi, când eram mic și alergam desculț prin iarbă, flori, zăvoi... nu eram singur, cu gândurile mele eram doi.

Într-un interviu, acordat de artist unui post local de televiziune, provocat fiind de reporter să definească picturile sale, Gheorghe Pintilie spune totul într-o exprimare metaforică succintă: Picturile mele sunt solfegii cromatice pornite din muzica sufletului pentru sărbătoarea ochiului”

Florile pictate, maci, iriși, trandafiri ca rup-turi din natură sunt limpezi ogindiri, care-și desfac prin farmec dulcile petale, călătorind spre cer pe razele astrale. Arta plastică a lui Gheorghe Pintilie trebuie privită și admirată cu adâncă plecăciune. Numai așa ne încărcăm sufletul cu pace, blândete și înțelepciune. Nimic fără Dumnezeu!

Nu mă pot lăuda că sunt primul care l-a descoperit pe artist întrucât pictorul Gheorghe Pintilie a mai apărut cu lucrări de-a lungul anilor pe simezele unor expoziții din localitățile Podoleni – Neamț, Piatra Neamț și Roman. Regretata doamnă Minodora Ursachi – fost muzograf la Muzeul de Artă din orașul Roman spunea în 2009 despre artistul Gheorghe Pintilie: „Având un real talent la desen și pictură, autodidact fiind, fără a face studii instituționale de artă, pictorul Gheorghe Pintilie a reușit să se facă cunoscut între artiștii românești ca un urmaș al impresioniștilor, dar cu vădite impulsuri realiste subordonate ambițiilor sale de perfecționist. Artistul abordează cu ușurință în pictură atât tema peisajului, a naturii statice, cât și pe cea a portretului, realizând compoziții cu aleasă ținută artistică, inspirate în mare parte din universul rural surprins în toate anotimpurile, picturi din care transpar calmul nostalgic al artistului și căldura sentimentelor sale.”

Mai târziu, în 2018, Gheorghe A.M. Ciobanu, un reputat profesor româșcan - eseist, publicist, critic de artă, muzicolog și scriitor, referindu-se la artistul Gheorghe Pintilie, făcea următoarele aprecieri: „Arta pictorului Gheorghe Pintilie ne dezvăluie, nu catedrale seculare sau procesiuni gen San Pietro, nu Ma-

jestăți cu nume constelare, sau Bolți sixtine, cu populații pline de istorie..., ci omul de lângă autor, așa cum i-a ieșit acestuia în cale. „Un om printre oameni”. Sau numeroase populații clorofilene, dominând „gurile de rai” din jur, sau strânse în buchete de tăcere și îmbrăcate în hainele sărbătorești ale petalelor la „sezătorile” din câteva ulcele. Dar cel mai mult, șevaletarul nostru, preferă păduricile cu oamenii din jur, cu-acel tăcut „să stăm de vorbă”. Portretele cu „robinsoni” la malul vieții. Cu ochii atenți, surprinde cascadele trăirilor sufletești ale personajelor de lângă el, căutând, ca pe o altfel de „lectură”, să descifreze trăirile sufletești, la primirea „oaspeților” informaționali din afară, dar și exteriorizarea acelor reacții interioare avute în momentele de cunoaștere a acestora. „Privirile” subiectelor redade, sunt „cascade” de sensibilitate umană, dezvoltate plastic și metamorfozate, prin creativitate, în artă... Deși preferă realitatea mai mult cotidiană, autorul se oprește îndelung la ea și-i extrage doar acele esențe, fie apartenențe infrastructurii sale funciare, fie și la altele, zămislite pe parcursul ritualului plastic... O viziune „așezată” și o măiestrie de bijutier, a unui bijutier de ordine naturală și de coregrafie a penelului... „Peniță de culoare” a autorului, penelul, nu încarcă, nu șochează, ci „mângâie” imponderabilul cosmic-„lumina”. Pentru autor, finalitatea devenirii e armonizarea infinitului, deocamdată la nivel cotidian, mai ales prin artă. Și tendințial și treptat se caută atingerea nivelului cosmic, perfecțiunea, de către oricare artist, nivel care se pare că nu poate fi atins, dar tendința e creativă. E artă. Având motivația armoniei, dorită imuabilă, autorul operează mult și cu cultul frumosului feminin, o anatomie finală, stabilă, concentrică, precum și atracția universală. Penelul său produce mai mult melodie sonoră, decât limbaj vorbit. Iar în această similitudine cu muzicalitatea, pânzele sau cartoanele sale le asemuim nu cu claviatura sau percuția, ci cu corzile ce se cer mângâiate...”

Pictorul Gheorghe Pintilie este un om care își urmează cu succes propriile năzuințe. Poteca pe care a intrat în arta plastică nu a mai fost de nimeni încercată. Îi urez să aibă norocul de a primi onorurile cuvenite, atât în viață, cât și în posteritate!

✎ Prof. Pictor COJOCARU VERGIL
- COVER

Membru al Uniunii Artiștilor Plastici
din România - secția Pictură

...un mestecăcăn înfiat de astre...

te-mbrățișau mestecenii în vis,
pe rîu dansau doar pîcle sunătoare,
la poarta lunii, aspru paradis,
un mînz iubea o scoică din ninsoare...

venea, apoi, **copilul trist, bălai**,
cu suflet ca o pasăre ce moare,
el descuia al lumii aspru grai,
doar cu silabe din furnici solare...

și tot atunci, în clipa fără taină,
se tăvălea în grîul ne-nceput
și dezbrăca a nostalgiei haină,
să se întoarcă-n scutece de lut;

în crîngul său se încuibase zmeul
și de zefir prințesă, o codană;
în stepa fără îngeri, curcubeul
îngenunchea-ntr-o salcie-icoană...

în cîrciumi lepădase întristarea,
armonica îl însoțea lunatec,
cînd sfărîma-n iubire disperarea
și-al dorului înlăcrimat jăratec...

...dansează noaptea goală pe islaz,
se uită stele, se amuză norii,
stai trist și singur, iarăși, la pervaz
și-auzi, încet, cum se topesc... cocorii;

cum ai zburat, în zori, spre-acel cătun,
pedeapsa lui ți s-ar părea ușoară,
(„cuvîntul de iubire cui să-l spun;
ce suflet avusei odinioară?”);

acum nici luna nu te vrea-n taifas,
stă pe o iapă, gata iar să fete...
va fi un mînz cu nara de atlas
și-ntr-un galop, el, zarea o s-o-mbete...

ți-e inima **ca un cățel-copil**,
s-a saturat de strachina cu lapte,
îl cheamă vremea... și tot ea, tiptil,
îi pregătește neștiute fapte...

singur este plopul... zice că-i e bine...
umbra-l ocrotește-n ploile de vară
și-l rîvnește luna, chiar fără rușine,
iar tristețea-n frunze tot se mai răscoală...

spaima-nsingurării o gonește mama
și pe tata-l fură dorul meu cărunț;
iarba-i tot albastră și își cere vama,
cînd pe mine însumi iarăși mă înfrunt;

zvelt și mîndru le fuse feciorul,
semănînd cu cerul, de stele-nsemnat;
l-a-nchis depărtarea, i-a furat ulciorul,
florile de măr i le-a scuturat...

vezi, nu se mai scaldă zorile în rouă,
izba părintească zace-ntr-o mîlîni,
și speranța plînge... doar huluba-i nouă...
la iubirea veche încă te închini...

...lui **Serghei Esenin**,
acolo, departe...

...hei, tu, Esenin, blondul viscol trist,
ai schimbat cîmpia pe un curcubeu;
din zurgălău făcut-ai ametist
și taina lui ne-nvăluie mereu;

satul mărunț, ca magic sanctuar –
fîntîna lui e un suspin hieratic,
pîrîul, vezi, azi plînge tot mai rar,
cînd luna dă doar mînjilor jăratec;

tu părăsit-ai trupul închisoare,
ca să ne lași un sacru, blînd tezaur –
al verbului – sublimă sărbătoare,

cîntînd iubirea, al tristeții faur;
acum, din amintire, fuge troica...
ți-a fost zăpada, cîteodată, doica?

NICOLAE CABEL

...rămîi poet, cu suflet princiar,
iubiri sub lună au fugit spre tine,
cu mînzul verii azi te joci mai rar,
cît noaptea vieții pe furiș ne vine;

scandalul tău – un imn cu nestemate,
vocalele-s doar perle fulgerînd,
din toate cîte-au fost atunci, chiar toate
te-au îmbrăcat într-un etern colind...

bătrîna maică te-a suflat cu mir,
cînd te-ai născut; atuncea fuse ora...
tu ai turnat **iubirile-n clondir**
și pentru Anna, chiar și Isadora...

tu ai citit o taină-n fiecare,
sau o cărare ce gemea celest,
știaai că moartea însăși nu mai doare
și te-ai întors în timpul tău agrest...

plecarea noastră nu-i un cîntec trist,
e-un pescăruș cu aripa-n furtună;
pe cer cu fulgerări de ametist
trecutele iubiri el mai adună...

pe insula cu lebede-nsomnate
te-am căutat în zarea de secară
și lepădîndu-mi visurile toate,
speranța lumii am luat povară;

tu crezi că în tristețe-s fericit...
respir sub sălcii, frîng o pădăie,
vîntul cu iarba, vezi, l-am împletit,

să-i fie holdei vara aurie...
în fața ta eu sînt la-mpărtășire...
cînta-vei azi doar vechea fericire...

...azi pleacă unul... sigur, mîine, alt
și totodată prunc se primenește;
doar sufletul tînjește spre înalt,
cît ne arată vremea al său clește...

singur și trist nu fost-ai tu, mereu,
la pieptul tău zburdase primăvara
și-n holda serii, de argint plebeu,
ai acordat la greieri vechi vioara;

oglindea ierbii tainic te-a chemat,
iubirii să nu-i poți uita povara...
din ea vin oameni, flori, un murg rotat

și basmul ce-l oferă, veșnic, seara...
sîntem, noi, plopii alergînd spre zări,
spre marea ce refuză împăcări...

cuvintele-i se dezbrăcau în glas,
din inimă-i țîșneau iubiri-cascadă,
n-avea niciicînd să-și ia un bun rămas,
de la a mamei fremătînd livadă...

pîraiele-n zăvoi l-așteaptă azi,
cu sîinii goi se-ntoarce iar zăpada,
în stepă plîng doar umbre fără brazi...
cînd muza lui își mai aruncă nada

cu tulburare lungă, de vădană;
armonica scîncește, cînd și cînd;
în curte, la vecini, altă codană,
pe cartea lui s-apleacă suspinînd...

zulufii nu mai sînt... nu-i uită nime;
flăcăul care-a fost, e umbră grea,
se hîrjonea în nopțile cu ștîme,
cu fluturii ce-n lună n-au cum sta...

...tu, păstor peste silabe,
tu, un prinț peste idei...
amintirile, ca gloabe,
rătăciră-n lan de mei...

undeva, pe cîmpul serii,
Cel Bătrîn, lîngă un foc,
te-a-nvelit cu ploaia verii,
să ai parte de noroc...

glasul tău, ca zurgălăul,
de iubiri fără stăpîn,
duce peste veac ecoul
tainelor... la tine-n sîn...

vei pîndi pe maluri, rîul,
cînd năvalnic și cînd mut...
frate geamăn ești cu grîul,
încă de cînd te-ai născut...

...te cheamă-n toamnă, greierii, Serghei!
...tu ești Esenin, un obol ceresc...
vezi, prin zăpezi noi hăulim:”ehi!”
și **stelele cu murmur** ne-nvelesc...

vom înhăma la sîinii vifor, noi,
cătina va surîde sub omăt,
vom sugruma al nopților strigoi
și vom străbate visele înot...

troica iubirii o-ncuiem în sură,
pentru durere fi-vom numai doi,
ne-om împăca și-n dragoste și-n ură,
să nu lăsăm minciuna între noi...

tu mă-nsoțești și vara pe imaș,
cocori mi-aduci în martie, pe frunte,
între cuvinte singur azi mă lași
și-n dimineți, cu pletele cărunte...

cîmpia pentru tine-i un ocean,
cu valuri de zăpadă și cu troici;
mestecăcănul, ce-l mîngîiai mai an,
el ținuturi poartă... ca pe niște scoici;

corabie ți-s dorul și visarea,
te duci și te întorci dintre străbuni,
în lumea ta îți mai așin cărarea
doar păpădii și mlădioși aluni;

te joci pe pajiște cu luna beată,
lumina ei nu picură noroc,
se-ndrăgostea de codru zarea toată;
un gînd erai, îmbujorat de foc,

acela ce-alerga printre cuvinte,
le aduna-n al veacului ocol,
iar, tu – flăcău ce n-a prea fost cuminte,
le ridicai în al iubirii stol...

...din nou mai cere toamnei, cerul, frunze,
din vizuina verii ce-a plecat,
cu horbota de aur, fără scuze,
cu brumele dansînd pe înserat...

tresare noaptea-n pîcla din coșare,
cu somnul scurt, jilav încolăcit
și plînge cucuveaua... o mai doare,
că seara la-nțîlnire n-a venit...

e frigul încă blînd, departe-i neaua,
un fir de fum alunecă pe văi;
el, bucuros, întîmpină și steaua

și **visul ce adoarme** între clăi...
adie, parcă, iz de fin cosit,
la ușa cu iubirea ce-a ieșit...

cuvintele, cuvintele cu bold italic reprezintă titlul poemului

REPORTAJ DIN AȘTEPTARE

Dacă ar fi să cred logica bățăilor de inimă,
Așteptarea nu o mai duce mult,
Trenul inspirației ar trebui să sclipească deja,
În depărtările spaimei ce tâlhărește poeți.
Ce mai tura-vura:

Poezia este inventarul unei comori!

În poezie, trenurile așteptate
Sunt atât de rare,
Încât Cerul doarme
Cu capul pe calea ferată.

SONETUL VISULUI PUTERE

Destin periculos este poetul,
Are cuțitele în diamante.
Între cuvinte, fugi interesante
Fac noi poteci, încetul cu încetul.

Cunoaștere, eșecuri, alte pante
Urcă inconștient ca Occidentul,
Bate, în ezitare, tot prezentul,
Râde cu dogmele și alte poante.

În turnul său de milă ard himere
Și veșnicii ca prunele-n pahar,

Dar nimeni despre vis n-are habar,
Că el este, de fapt, marea putere
Pe care versul nemilos o cere
Să-ntreacă-n galaxii timidul har.

IMN PENTRU ELEGIE

Mulțumesc Nemuririi tale, Nichita,
Foc niciodată stins de pompierii de serviciu,
Mulțumesc din adâncul periculos al inimii
Unde crește sălbăticiunea vieții!

M-ai înălțat sclav al norocului
Să car în bilețelul dulcelui stil clasic
Furtunile de modă veche
Ale sufletului tău;
Printesa piromană a oului și sferei
Îți arunca din Drumul Taberei
Focoase tăceri drept în inimă și râdea.

Te aplaud cu ovații, Zurliu emerit,
Beau cu sufletul tău o juma de pahar orbitor,
Mai mult nu îți dau,
Drumul Robilor este prea lung
Pentru piciorul fin al versului tău,
Frumoasa elegie răpită romantic de cenzură
M-ar descompune în țipetele ei.

Îți mulțumesc, lacrima Nini!
M-ai învățat să pun între subiect și predicat
Virgula,
Această coadă a ochiului de drac,
Semnul cel mai sexy al gramaticii,
Cu pândari nemiloși, pe tot globul.
Tu m-ai dresat cu biciul tăcerii, mut pisălog,
Să pun virgula între subiect și predicat,
Fără ca lumea să moară de răs:
Virgula aceea trebuie să semene uimitor
Cu o lacrimă
Ștearsă de pe fața pământului.

ZILE DE RÂS

Avem o zi a contabilului?
Avem, să ne trăiască!
Haideți să înființăm și o zi superbă
A foi de vărsământ!

Ce lege, ce proces de conștiință
Ne-ar opri să dăm și o zi a virgulei
Între subiect și predicat?
Oricât de periculoasă ar crede-o pudibonzii,
Acești numărători ai pașilor pe Lună,
Căutători neobosiți ai zilei de ieri.

Dar cu adevărat uimitoare
Ar fi Ziua aflării în treabă!
Câți nu s-ar simți răsplătiți!
Câți nu s-ar redescoperi, prețuiți,
Precum cei care se prefac convingător,
Că vorbesc la telefon, tare,
Despre pantaloni, cu a lor lege a patra a fizicii:
Ultima picătură cade pe duhul lui Newton!
Dar, poftiți! E ziua plopii ce face și micșunele
Și furtuna autostradă pentru văzduh!

SONETUL BINELUI DE GRÂU

Poetul alfabetele imită
Ca țință la lumina pentru tir,
Tranșee bună-i sfântul trandafir
Iar versul chiar fitil de dinamită.

Pot fi dresor de gânduri sau fachir,
Pun titlu-njurătura cătrănită,
Din vorbe deocheate fac elită,
Scot iadul din iubire să mă mir.

Astfel, durerea mea nu are casă
Iar sufletul e mai sfâșietor
Decât un plug ce sparge din ogor
Un bolovan cu viața ne-nțeleasă
De care niciunui poet nu-i pasă,
Deși în brazdă e nemuritor.

SONET ÎN JUNGLA

Am cabinet în jungla cea ostilă
A literelor fără alfabet
Schimbai sălbăticia în poet
Și face vers din spaimă și reptilă.

Cuvântul m-a scos dintr-un leu, ascet:
Nu-mi trebuie nici cont, nici grad, nici vilă,
Iubirea-mi dă sărutul ei de milă,
Îi las tăcerea, vastul acaret.

Fac îngeri din războaiele feroce
Și liniște din mugetul de iad
Sub care dogmele minciunii cad,

Chiar înainte ca să mă sufoce
Mă fac o scenă verdelui de brad:
Să fie pentru cer a doua voce.

MARIAN DUMITRU

CRONICA LITERARĂ ALFA

- fragment

Cronica literară
Este un așezământ, aș zice, atrăgător,
Dar sobru, cam ca sediul FBI din Washington,
Stil neoclasic,
Drag ziaristilor cu înmuieri de oase,
Lubianka Moscovei are mai mult orizont:
Din camerele ei, se vede, cu o claritate de cristal,
Siberia diamantelor fără inimă.

Cronica literară are sală de fitness,
Are bar halucinogen cu cele mai fine
Licori înțepătoare,
Cum ar fi injecția cu o mie de ace
Pe când te aștepți mai puțin
Dar și o ecologică zeamă bordeleză cu zahărel.
Poți comanda, în prealabil,
Poeți la proțap
Și dușmani în flăcări, la gheață,
Ești servit până pe la Sfântul Așteaptă
Cu un profesional „ultimii i-am servit lui Bozoncea”.

Spre bucuria palavragiilor,
Castelul de cuvinte cu redute rabatabile
Are și club de discuții pe lângă subiect,
Cu îngropări memorabile în notele de subsol
Și mutări de cocoase stilistice pe alte spinări.
Bârfele sunt bune și la reumatismul ca un scai
De care te scapă
Ghilotina, acest nemilos filozof francez
Fără sistem filozofic, ca mai toți închipuiții.

Toate aceste grozăvii ce, unora, le fac
Părul măciucă, se întrec numai în Cronicile
Ghidate spre viața de apoi,
Imediat după punerea crucii,
Colț cu aleluia nesemnălizat.

PENTRU O NECESARĂ UNITATE A ISTORIEI LITERATURII ROMÂNE - LITERATURA EXILULUI - (II)

Motto:

„O țară cu suflete spălate
și puse în ordine pe gard
e paradisul neîncetat făgăduit
dar niciodată ajuns
și pătat mereu cu sânge”

✍ H. Stamatu

Scriitori și cărți românești din exil în critica literară actuală

Asemenea evenimente de anvergură s-au putut desfășura la Praga, Bratislava ori la Poznań dar... nu și în România! Desigur, aici studierea *exilului literar* chiar dacă a avut loc (și trebuie să aminim desfășurarea unor simpozioane în universitățile din Craiova, Cluj, Timișoara, Suceava, Brașov, Constanța) s-a petrecut într-un perfect anonim și s-a bazat exclusiv pe seama inițiativei, entuziasmului și eforturilor unor cercetători pasionați de cunoaștere. Însă, din perspectiva instituțiilor a căror *rațiune de existență* ar fi trebuit să impună instrumentarea și promovarea unor ample strategii de reintegrare în circuitul valorilor din sfera culturii și învățământului, domeniul a rămas aproape la fel de ignorat ca și în perioada interdicțiilor totalitare. Fenomenul exilului literar continuă să fie menținut într-o zonă *periferică*, la mare distanță de tot ce ar putea să constituie un **centru al interesului, studierii, clasificării și interpretărilor** de către specialiști. Desigur, la noi, nu lipsesc aparențele falacioase. Super-mediatizarea câtorva dintre figurile proeminente ale exilului (Ionescu, Eliade, Cioran) nu înseamnă prea mult din perspectiva reintegrării acestui valoros tezaur cultural. Dar, cu câteva excepții, obiectivele către care este orientată activitatea de *cercetare* ignoră sau chiar ocolesc atât literatura, cât și revuistica exilului. Ca și înainte de '89, acestea reprezintă, pentru mulți, un fenomen neliștitor. El ar putea provoca anumite *seisme* în sfera canoanelor și a unor ierarhii ce se doresc eterne. Perpetuarea practicilor comuniste în domeniul istoriei noastre literare se produce latent, cu evidentă discreție, deși edituri minuscule au încercat să spargă această rezistență tacită, republicând câteva cărți ale scriitorilor români din exil, cărți fundamentale interzise până în 1989, precum **PANORAMA LITERATURII ROMÂNE** de Bazil Munteanu, retipărită în 1996 de *Editura Crater* a lui Ion Papuc. Însă multe dintre cele mai importante case de editură nu fac decât să continue politicile culturale trasate cândva de Leonte Răutu. Virgil Ierunca reamintește că în cărțile lui Mircea Eliade nu se spune nimic despre începuturile carierei lui universitare ca asistent al lui Nae Ionescu. Și nici pe cărțile lui Mircea Vulcănescu nu se pomenește de «parodia» de proces început cu sentința, făcând uitată tragedia celui pe care „simpli mercenari ai răzbnării ocupantului”, judecătorii, l-au condamnat fără vină¹.

Astfel se explică și de ce Vintilă Horia (romancier, poet și eseist), unicul literat român deținător al Premiului Goncourt, multă – chiar prea multă – vreme a fost republicat doar parțial și, până în anul 2015, anul centenarului său, creația lui a rămas acoperită de tăcere. În mod similar au fost – și continuă să fie – tratați și alți numeroși scriitori de înaltă valoare. Despre Alexandru Busuioceanu (poet, critic și istoric de artă, eseist, traducător, unul dintre importanții fondatori ai revistei *Gândirea*, membru al *Academiei de Critică de Artă de la Madrid*, *Academia de los Once*, grupare aflată sub președinția lui Eugenio d'Ors) nu se vorbește aproape deloc, în pofida faptului că studiile sale de artă au primit o înaltă recunoaștere, decernându-i-se, în Spania, prestigiosul *Premiu Juan Valera*. Ca poet (el scriind și în limba spaniolă) în 1952 era inclus în onoranta *Histoire illustrée de la littérature espagnole*, fiind astfel situat la egalitate valorică cu cele

mai strălucitoare glorie din marea poezie spaniolă: Ruben Dario, Miguel de Unamuno, Antonio Machado, Juan Ramon Jimenez, Federico Garcia Lorca, Rafael Alberti. La fel de ignorați sunt și: George Uscătescu, poet, eseist și filosof, autor al unor cunoscute și apreciate lucrări (*El Teatro occidental contemporaneo*, *Fundamentos de estetica y estetica de la imagen*, *Introducción a la ontología de la cultura*); Constantin Amărieu (prozator, poet, filosof, estetician, discipol al lui Martin Heidegger), deținător al *Premiului Rivarol* pentru roman; apoi Theodor Cazaban, romancier publicat de editura Gallimard cu romanul *Parages*, recenzat laudativ de Claude Mauriac. Izolați într-o nedreaptă uitare rămân și poetul Ștefan Băciu, filosoful și eseistul Octavian Vuia, Alexandru Ciorănescu (istoric și teoretician literar, comparatist, lingvist, prozator, dramaturg și poet, doctor Honoris Cauza al Universității din La Laguna, numele său fiind purtat de o stradă din orașul Santa Cruz de Tenerife).

Când se produc totuși și întâmplări contrarii celor amintite, totul se datorează unor oameni și mai niciodată unor instituții. (ICR-ul, spre exemplu, în 2015, își retrăgea aproape ostentativ participarea de la manifestările din cadrul centenarului Vintilă Horia, organizat în România, ca și la Universitatea din Alcalá de Henares).

Și totuși, de atunci încolo, în percepția publică asupra lui Vintilă Horia s-au produs schimbări notabile. Mereu mai numeroase – dar și mai diverse ca formă – au devenit manifestările prin care imaginea acestei mari personalități literare a exilului a început să reintre în vizibilitatea publică. Sunt de amintit colocviile organizate în cadrul *Centenarului Vintilă Horia* (decembrie 2015, la Craiova, Segarcea și Alba Iulia, urmate imediat de cel de la Universitatea Alcalá de Henares din Spania), apoi congresul *Exipora*, din 2017 de la Mediaș. Un impact deosebit îl are seria de autor „Vintilă Horia”, inițiată de Silvia Colfescu la editura Vreamea, ca și apariția în volume sau în reviste (*Convorbiri literare*, *Contemporanul*, *România literară*, *Lumină lină*, *Curtea de la Argeș*, *Mozaicul*, *Portal Măiastra*, *Antilethe*) a unui număr apreciabil de studii și articole semnate de numeroși cercetători.

Dar profilul acestui mare scriitor a început să capete o pregnanță și o strălucire aparte nu numai grație notorietății eclatante a premiului Goncourt și nici ca urmare a nedreptei, mincinoasei și mizerabilei cabale ce i s-a instrumentat de către guvernul stalinist, antiromănesc de la București, cât prin înalta valoare literară și spiritual-românească a scrisului său, evidentă (și) în jurnalele și cărțile (inedite) editate recent: *Memoriile unui fost săgetător*, *Jurnalul de sfârșit de ciclu* și *Jurnalul torinez*, precum și magistralul și eruditul eseu *La Croix (Crucea)*, probabil unul dintre cele mai importante manuscrise ale eseisticii exilului românesc, recuperat și publicat pentru prima oară în România de Cristian Bădiliță, tot la editura Vreamea.

În pofida strălucitelor afirmări din interiorul marii culturi europene, când este vorba de scriitorii români din exil, devine tot mai vizibil aberantul *spectacol al abuzurilor de uitare* ce s-au exercitat asupra lor. Despre acestea scria Paul Ricoeur și, evident, ne raportăm la termenii lui când analizăm fenomenul *realităților* noastre culturale. Ele oferă, în toată goliiciunea lor, veritabile tentative de „*manipulare conștientă a memoriei și a uitării de către deținătorii puterii*”. Identificăm astfel simptomele unei *memorii instrumentalizate*². Dar, în condițiile efectelor galopante – și imposibil de controlat – ale globalizării, semnul grav, amenințător pentru noi, provine din acel joc de situații care (potrivit autorului citat mai sus) se nasc tocmai la „*întretăierea problematicii memoriei cu aceea a identității, atât colective, cât și personale / .../ în care memoria e ridicată la rangul de criteriu al identității*”. Or miezul problemei, potrivit lui Ricoeur, constă în *mobilizarea memoriei în slujba căutării, a cererii, a revendicării identității*. Cunoaștem, avertizează

el, câteva dintre simptomele neliștitoare ale derivelor ce rezultă de aici: *prea multă memorie într-o anumită zonă a lumii, deci abuz de memorie, nu destulă memorie în altă parte, deci abuz de uitare*. De unde rezultă că tocmai în „*problematica identității trebuie să căutăm acum cauza fragilității memoriei astfel manipulate*. **Această fragilitate se adaugă la aceea propriu-zis cognitivă**”³...

Reflectând asupra acestor situații suntem îndrituiți să constatăm că un îngrijorător semn de întrebare planează astăzi asupra unuia dintre cele mai importante edificii ale culturii naționale: *Instituția istoriei literaturii române*.

Scriitori și cărți românești din exil în istoriile literare

O simplă privire asupra istoriilor literare apărute după 1989 lasă în urmă numeroase interogații fără de răspuns. Pentru unii dintre autorii acestora, scriitorii de mare prestigiu și notorietate europeană care au creat atât în perioada cât au trăit în țară, cât și în perioada de exil sunt, în cele mai fericite cazuri, abia amintiți. Iar când totuși se mai întâmplă, aceștia, practic, sunt expediați cu câteva considerații superficiale și – în substanța lor – depreciative. Reexamine, *Istoriile literare* recente par să ilustreze continuitatea de atitudine și orientări cu perioadele de tristă amintire când linia politicii culturale era trasată de politrucii. Reamintim că în 1959, la un simpozion internațional, Tudor Vianu oferea un răspuns năucitor la o întrebare ce îi semnalase tocmai apariția și existența unei literaturi române în exil: „*Nu există literatură română în afară de aceea care se scrie înăuntrul granițelor Republicii Populare Române*”⁴. Afirmatia a fost, la vremea aceea, îndelung comentată în exil; în țară, nici măcar acum, acea situație jenantă nu este cunoscută de prea mulți. Avea să fie amendată, ceva mai târziu, de Isabela Vasiliu-Scraba. Pornind de la o serie de considerații ce vizau *democrația actuală*, comentatoarea, nu numai că *re-amintea* întristătoarea afirmație a lui Tudor Vianu, ci găsea oportun să opereze o semnificativă trimitere la o altă *Istorie a literaturii române* și la o pretinsă *autoritate* ale cărei păreri se vădesc, tocmai în prezent (!?), cu mult mai amendabile, dat fiind că prin ele se continua gândirea exprimată de profesorul Vianu. Intervenția Isabellei Vasiliu-Scraba nu lăsa loc de replică: „*În opinia criticului agreeat de oamenii Moscovei, literatura română s-ar restrânge la ce s-a scris și la ce s-a tipărit cu învoirea cenzurii comuniste. În ciuda evidentei ei falsități, asemenea părere a fost perpetuată (în diferite forme) până acum. Un exemplu îl oferă însuși criticul Alex. Ștefănescu: pretinzând a da seamă de valorile literaturii noastre de după anii patruzeci (unde o lăsase G. Călinescu) până în zilele noastre, în Istoria... sa recent apărută, el exclude mai toată literatura exilului românesc de după 1944*.” (<http://www.isabelavs.go.ro/Articole/varlam3.htm>)

Într-adevăr, lacunara *Istorie* semnată de Alex Ștefănescu oferă doar dimensiunile obtuzității și ignoranței celui ce a întocmit-o. Iată-l vorbind despre un poet de talia lui Horia Stamatu. Gafa este de proporții dacă reamintim că o autoritate de înalt și incontestabil prestigiu, Eugen Ionesco, îl considerase pe cel amintit drept un „*mare poet, poate cel mai mare al României actuale*”.

Alex. Ștefănescu era la curent cu acele aprecieri. Le și citează. Însă, ca *istoric* literar (!?), chinuit de nevoia de originalitate, nu rezistă tentației de a-l contrazice pe unul dintre membrii *Academiei Franceze*! Așa se face că, în valoroasele și subtilele eseuri filosofice ale lui Horia Stamatu, Alex. Ștefănescu nu reușește să vadă decât o „*argumentație tautologică*” și „*erudiție etalată fără grație*.” Comentariile sunt de prisos. Din fericire, mai există și alți, veritabili isto-

¹ Ierunca, V., *Românește*, București, Humanitas, 1991, p.36.

² Paul Ricoeur subliniază că aici își găsește locul potrivit categoria weberiană a raționalității conform unui scop (Zweckrationalität) opusă celei de raționalitate conform unei valori (Wertrationalität) și la fel categoria utilizată de Habermas ca *rațiune strategică* opusă celei de *rațiune comunicațională*.

³ Ricoeur, P. *Memoria, Istoria, Uitarea*, Timișoara: Amarcord, 2001, p. 103.

⁴ Herescu, N. I., *Literatură și Geografie*, Madrid: *Destin*, Caietul nr. 12/ 1962, p. 36.

⁵ Negoitescu, I., *Istoria literaturii române*, București, Minerva, 1991, p.12.

⁶ Simuț, I. *Un român la Madrid*, București: *România literară*, nr. 25/ 2006, p.14.

rici, cum a fost Ion Negoïtescu, cel ce afirmă că poemele lui Stamatou transfigurează o *veritabilă theodicee* venind dinspre sacralitate, respirând puritatea de începuturi ale lumii și lăsând impresia de *minune a lirismului absolut*. Atât ca poet – cât și ca eseist – se spune acolo, „religia are, constitutiv, o excelență estetică marcată fiind de o *anume ambiguitate între imanent și transcendent, numen și natural, instaurând convingătoare universuri alternative*”⁵.

Și în *Istoria* lui Nicolae Manolescu e vizibilă marginalizarea total nejustificată a unor scriitori și opere de importanță majoră, care ar putea schimba cu adevărat canonul literaturii române: Leonid Arcade, Alexandru Vona, Pavel Chihaia, Alexandru Ciorănescu, Vintilă Horia. Sunt incluși însă, ca și la Alex. Ștefănescu, scriitori și critici literari care, având șansa să trăiască și după 1990, au reluat legătura cu țara – Bujor Nedelcovici, Dumitru Țepeneag, Dorin Tudoran, Sorin Alexandrescu, Matei Vișniec ș.a.

O replică la un asemenea mod de a gândi și înțelege istoria o dau criticii literari care au trăit ei înșiși o parte din viață în exil – Marian Popa și Ion Negoïtescu. Acesta din urmă, într-o proiectată *Istorie a literaturii române* (nefinalizată), va analiza, fără nicio departajare geografică, „scriitori contemporani”, incluzând firesc opere scrise în țară și în afara țării.

Criticul Ion Simuț, oprindu-se – și el – asupra unor „scriitori de prim-plan valoric ai exilului românesc” (Vintilă Horia, Ștefan Baciu, Alexandru Ciorănescu, Horia Stamatou), se întreba „*cine poate judeca sau aprecia personalitatea în ansamblu și să vadă rupturile, dramele, reconstrucțiile și reconfigurările de teme și limbaj. Evident, în actualitatea noastră (culturală?) nu apar și nu se întrevăd posibilitățile unor ediții definitive, complete, fie ale acestora, sau ale altora de plan secund. Și astfel, operele lor plutesc, așa cum am spus la început, în aproximații, sunt restituite la întâmplare, fără un program sistematic. Ele au nevoie de întregire, adică de reunirea etapei românești cu opera din exil. Altfel, vom continua să glosăm despre părți dispărute de opere, despre jumătăți sau sferturi biografice. /.../ Rămâne o singură soluție: realizarea unor ediții critice integrale din opera scriitorilor noștri din exil, recuperând și partea românească, eclipsată și ignorată. Nu e ciudat că nu le avem? Nu e ciudat că lucrăm cu secvențe foarte limitate de operă, că nu avem ediții de referință care să ne dea o imagine globală a operei scriitorilor noștri din exil, pe care tocmai i-am acceptat ca alternative viabile ale culturii române?*”⁶

Concluzii

În astfel de circumstanțe ideea privind necesitatea (re)scrierii istoriei literaturii române – judecând și după neliniștitoarele meandre ale realității culturale (cât de culturale!?) pe care o respirăm – capătă toate caracteristicile unei mari urgențe! Ceea ce pare a se constitui, implicit, și ca un mesaj complementar, desigur, indirect, dar totuși „de-ne-ocolit” al *discursului secund*, ori (dacă vrem!) al unui *supra-discurs* care, pentru moment, ca și în cazul întregului fenomen literar al exilului (literatură și revuistică) întârzie să devină un obiect predilect al analizelor, evaluării, percepțiilor, și reflecțiilor noastre.

Mutatis mutandis, într-un asemenea periplu se impune, ca o condiție sine qua non, acea *privire fenomenologică* – *privirea* cu totul specială – în focalizarea căreia obiectul analizat dobândește relief și pregnanță, iar – din perspectiva cuprinderii și înțelegerii sale – se vedește ca un anume gen de *călăuzire* către determinațiile, structurarea și ființarea lui specifică. Faptul se poate traduce și prin aceea că, în perspectiva unor reale *apropieri* am dobândi o mai amplă capacitate de înțelegere prin aceea că am „*vedea sensuri*”, am *opera deschideri și am căpăta posibilitatea și intuiția unor sinteze de un anume gen*.

Evident, este vorba de a realiza, desigur în timp, o aducere în vizibil, o cuprindere și o capturare a *încărcăturilor și iradiațiilor de sens*. Într-un astfel de teritoriu totul, dar absolut totul, devine **obiect impregnat de sens, de expresie lingvistică** și nu numai! Rostul studiilor aprofundate asupra acestui fenomen, încă aproape necunoscut, constă în aceea că, preluând o exprimare a lui Martin Heidegger, ar fi acela că ar face „**să se vadă**” „*tocmai ceea ce în primă instanță și cel mai adesea, nu se arată*”. S-ar constitui ca o tentativă de extragere din „*periferia vederii*”, o „punere în lumină” (*Aufweisung*) și, de ce nu (?) o firească „legitimare” (*Ausweisung*).

În virtutea celor pe care am încercat să le expunem aici, devine limpede faptul că ideea unei reale *Unități a culturii române* este – și va rămâne – una iluzorie, atâta vreme cât un teritoriu de mare densitate semnificativă (literatura și revuistica exilului românesc) va continua să fie exclus din sferele ce aparțin, prin esență, de *Instituția istoriei noastre literare*. Mult discutata distanțare de ideologia, mentalitățile și practicile totalitare ce ar fi survenit după (pretins revoluționarele) evenimente din '89 au rămas (și se mențin) la nivelul unui simplu (și numai declarativ) deziderat.

Am pornit de la (și ne menținem) convingerea că *Istoria literaturii române* nu va fi *adevărată*, nu își va recăpăta legitimitatea, dimensiunile morale, științifice și mai ales cele identitare, atâta vreme cât exilul, acea parte menținută (cu vizibilă obstinație) în *tăcere și umbră*, nu își va ocupa locul firesc în circuitul valorilor naționale.

DAN ANGHELESCU

Ciclul „Patrulaterul fostelor anotimpuri” PRIMĂVARA AMINTIRILOR: „Trecut-au anii...” cu Dumitru Dorin Prunariu

*„Trecut-au anii cu nori lungi pe șesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-încântă azi, cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,*

*Cu fruntea-mi de copil o-nseninară,
Abia-nțelese, pline de-nțelesuri –
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpresuri,
O, ceas al tainei asfințit de sară.*

*Să-smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;*

*Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea... mă-ntunec!”*

Cine-a scris aceste „pline de-nțelesuri” versuri? Orice român își va răspunde, fără a sta pe gânduri: Mihai Eminescu – poetul nostru național, nepereche...

Sunt dedicate ele astăzi unui om pe care românii (și nu numai ei) nu-l vor uita nicicând: **Dumitru Dorin Prunariu**.

Cel de-al 103-lea cosmonaut al lumii este acum general-locotenent în rezervă, membru al Academiei Române, timp de aproape 17 ani lucrând ca inspector-șef pentru activități aérospatiale, membru fondator al Agenției Spațiale Române, membru în numeroase organizații aeronautice internaționale, fost ambasador al țării noastre în Federația Rusă, iar din anul 2017... un asteroid îi poartă numele, asteroid descoperit pe 24 octombrie 1981.

Să ne reamintim (pentru a câta oară?)

14 mai 1981. Dumitru Dorin Prunariu și Leonid Popov au zburat în spațiu la bordul navei SOIUZ-40 de la cosmodromul Baikonur din Kazahstan. Zborul durat 7 zile, 20 de ore, 41 de minute și 52 de secunde.

La nici 30 de ani, la 14 mai, la ora 20 și 17 minute, ora Bucureștiului, s-au auzit în căști două cuvinte rostite în limba română: „Am decolat!”

Alături de comandantul navei, colonelul rus Leonid Popov, tânărul nostru cosmonaut a întreprins o serie întreagă de acțiuni dificile: joncțiunea navei cu complexul orbital SALIUT 6 – SOIUZ T4 – acțiune fundamentală pentru succesul misiunii, a efectuat numeroase experiențe bio-fizico-chimice – unele în premieră mondială – cu aparatură ingenioasă, realizată de specialiștii români, în concepție proprie...

Amintirile nu ne părăsesc. N-au părăsit-o nici pe colega mea, Ruxandra Săraru: printre invitații de marcă, intervievații de D-sa, de-a lungul timpului trecut, se numără personalități din viața culturală și politică, diplomați și jurnaliști din țară și de peste hotare, din care nu putea să lipsească eroul nostru.

Permiteți-mi să vă redăm câteva puncte de vedere ale primului și singurului (deocamdată) cosmonaut român.

D.D.P – „Pământul este casa noastră, a tuturor. Înțelegând importanța de a evalua acest Pământ, ca pe o casă a noastră, a tuturor, a tuturor pământenilor, în cadrul Asociației celor

care au zburat în spațiul cosmic, pe care am fondat-o în 1985, am devenit prieteni, promovăm împreună știința, tehnologia, educația, americani cu ruși, cu francezi cu germani, cu japonezi, cu saudiți și mulți, mulți, mulți alții și, normal, și cu români”.

La întrebarea Ruxandrei Săraru „Cum se vede România din spațiu. El a răspuns:

„Se vede foarte frumos. Este o țară bogată, o țară în care munții, podurile, Delta Dunării, câmpiile se văd foarte frumos. Eu le-am văzut foarte frumos de atunci. Cei care ar zbură acum le-ar vedea puțin mai defrișate, din păcate, și puțin mai ponosite, dar sperăm că într-un viitor previzibil România va reveni la ceea ce a fost ca imagine văzută acolo de sus, din spațiul cosmic.”

Era 14 mai 2016, pe postul național de radio, emisiunea „Apel matinal”...

Tot în mai, dar doi ani mai târziu, aprecia revistă „Știință și tehnică” a anunțat (în altă publicație, din păcate, nu am găsit relatarea evenimentului) că Dumitru Prunariu a participat la dezvelirea bustului lui Iuri Gagarin, amplasat în Parcul „Regele Mihai” (fost Herăstrău). Bustul din bronz realizat de sculptorul rus Alexei Leonov a fost donat Primăriei Capitalei de Federația Rusă la 85 de ani de la nașterea lui Iuri Gagarin – primul om care a ajuns în spațiul cosmic (din nefericire, plecat mult prea devreme dintre noi...).

Si, culmea tot în mai, dar în anul 2019, cunoscutele reviste „Secretul” și „Focul vieții” (care publică materiale din domenii cum a fi: istoria, știința și cultura, astronomia, ozenologia, paleoastronautica, etc, au inserat în paginile lor un amplu interviu cu D.D. Prunariu din care spicuim câteva informații: Prima: o „poveste veche” care a început încă de prin anii '90, când oamenii de știință din industria spațială au elaborat o tehnologie de purificare moleculă unică, prin impulsuri de înaltă frecvență, pentru a fi utilizată pe navele cosmice.

A doua: După mai bine de 16 ani de funcționare, pe Stația Spațială Internațională acest sistem și-a dovedit eficiența, fiind singurul capabil să purifice aerul, chiar și în cele mai greu accesibile locuri – atât în modulele NASA cât și în celelalte compartimente ale navei.

De atunci, două asemenea dispozitive funcționează neîntrerupt pe Stația Spațială și au grijă de sănătatea cosmonauților...

Și, în sfârșit, a treia informație: Sistemul este brevetat în Rusia, SUA și Japonia, iar în anul 2015, după obținerea aprobărilor necesare, pe baza acestei tehnologii, a fost elaborat „Imun Ocube” – dispozitiv multifuncțional de purificare a aerului, ape și a alimentelor, perfect adaptat utilizării în condiții casnice, inclusiv în România.

Astfel, un vis a devenit realitate: tehnologia spațială a pătruns în casele noastre, în spații publice, pentru menținerea unui mediu sigur, curat și sănătos!

ALECU MARCIUC

(din volumul „La hotarele posibilului 3”, în pregătire)

LUMINA CARE NE ÎNFRĂȚEȘTE

NICOLAE VASILE

Sunt momente în viață când mă întreb dacă există ceva realmente util în toate „binefacerile” societății actuale sau pur și simplu trăim doar pentru a rezolva problemele agitatei vieții moderne, probleme pe care nu le-am fi avut dacă am fi ales să trăim mai simplu.

Îmi place să merg în oraș cu transportul în comun. Prefer să văd oameni de aproape, să le simt prezența și reacțiile, atunci când acestea sunt civilizate, să-i ajut cu un sfat sau o informație pe cei care au nevoie.

Eram într-un autobuz RATB, de altfel, foarte confortabil, unde încercam să-l conving pe un nene de la țară, plin de papornite, să nu facă o prostie. Aflasem din întrebările sale, adresate în toate direcțiile, că intenționa să ajungă la Autogara Basarab, și îl sfătuia să nu coboare că mai este mult până acolo, eram abia pe la Piața Unirii. Nu am fost la fel de convingător ca vocea computerizată din difuzorul care dotează de o vreme mai toate mijloacele de transport, care nu mai conțeneau spunând „Următoarea stație Basarab, Următoarea stație Basarab”. A coborât bietul om!... Probabil a pierdut legătura, sau s-a rătăcit, Dumnezeu știe!...

De o bună perioadă, informațiile pe care călătorii le primesc în autobuzele din București sunt desincronizate față de starea din teren, motiv pentru care le-am solicitat șoferilor, de mai multe ori, să oprească sistemul, la cap de linie, atunci când constată proasta funcționare a acestuia. Lipsa unei informații este preferabilă uneia false. Rezultatul a fost nul. Am găsit ocazia, mi-am zis eu, când am predat niște cursuri pe un proiect, la care au participat circa 1000 de salariați RATB. La toate clasele organizate, am transmis cursanților acest mesaj. Toți l-au considerat logic, dar rezultatul a fost tot zero. Circulă autobuzele în neștire dezinformând călătorii referitor la stațiile care se succed, încât cei care nu cunosc Bucureștiul sunt „ajutați” să se... piardă!... Tot agitându-mă să fac o faptă bună nu am observat cum cineva mi-a furat telefonul din buzunar. Am făcut tot ce trebuie în astfel de situații nedorite, dar tot mai prezente. Am fost la Poliție să reclam furtul. Sincer, nu aveam nicio speranță în găsirea lui, dar voiam să fie înregistrată undeva, oficial, dispariția mijlocului de comu-

nicare, că, Doamne ferește, mai răpește careva vreo fată, folosindu-se și de telefonul meu, și nu ar fi bine. Polițiștii m-au primit distant, dar civilizat, dându-mi de înțeles, din discuție, o idee, că *hoții sunt mult mai deștepti decât restul populației*, iar, altă idee, că în țara asta toți sunt hoți, în afară de polițiști. Ca om care m-am ocupat la viața mea și de logică, nu pot să nu constat că, punând cap la cap cele două afirmații, rezultă că reprezentanții ordinii și siguranței noastre zilnice nu stau prea bine pe scara inteligenței. Ei au spus-o, ajungând la ceea ce știe toată lumea, în doi pași logici!...

La firma de telefonie, unde blocasem numărul telefonului furat, apropo, serviciul de urgență funcționează bine, am constatat, cu stupefacție, că pentru a lua un alt telefon, trebuie să faci un nou abonament, plătindu-l în continuare și pe cel furat. Nu-i așa că sună a jecmăneală?...

Am decis să-mi iau un telefon care i-a pus în mare încurcătură pe cei de acolo, pentru că nu-l aveam!... Un telefon *antifurt*, simplu, simplu, simplu, cu butoane, doar cu telefonie, fără inteligență încorporată!... M-am săturat să umblu cu atâta inteligență, înglobată într-o cutiuță, după mine, care, în plus, îi mai și instigă pe reprezentanții „cele mai inteligente părți a populației” la acte antisociale.

Bucuros, cu un telefon simplu în buzunar, ajung acasă, unde patru zile firma de cablu ne-a lăsat și fără internet, pe care conțineam în lipsa unui telefon inteligent, dar și fără televizor. Nu că-ți vine să-ți iei câmpii din frumoasa noastră capitală?... Chiar că nu aveam niciun chef să răspund propunerii soției de a merge la *Spectacolul de apă, muzică și lumini*, care are loc în toate serile de sfârșit de săptămână, în Piața Unirii. De multe ori m-am gândit că Bucureștiul nu are un loc anume, ca multe alte capitale, unde să se strângă lumea dintr-un motiv anume, evident plăcut, să se simtă bine, să viseze, să danseze etc. Ei bine, l-a găsit, este acest spectacol!...

Nu mă interesează cine a decis, cine și cât a plătit, important este că s-a făcut. Fiecare mare oraș, dacă vrea să aibă personalitate, trebuie să-și permită o nebunie frumoasă care să-l scoată din anonim. Aceasta este nebunia actua-

lă a Bucureștiului!...

Știu că trăim într-o epocă în care totul se politizează, dar nu mă interesează. Echidistanța mea politică este foarte bine cunoscută celor care mă știu, în sensul că îi urăsc pe toți *politicienii la fel*, nu ca oameni, ci pentru ce au făcut în ultimii 30 de ani cu România. Cine a realizat această minune m-ar interesa, pentru a-i felicita, dar n-am putut desluși din holograma de la sfârșit. Nu este timpul pierdut!

Mulți s-ar grăbi să spună că amestecul de stiluri muzicale nu este pe gustul lor, alții că este împiedicată circulația timp de o oră, alții că nu le pot dormi nepoții etc., dar eu spun că la punctul culminant al spectacolului, după succesiunea formată din „Hora Unirii”, „Valsul Gramofon” al lui Eugen Doga, o piesă impecabil interpretată de Gheorghe Zamfir, urmate de o „Sârbă”, am văzut români zâmbind, dansând, visând, lăcrimând etc, cum rar mai avem ocazia să vedem de o vreme încoace, și străini discutând exaltați, diferit de cum auzim că discută despre cum sunt catalogați concetățenii noștri în țările lor. Nu puteam să nu mă gândesc că printre românii de acolo pot fi și cei care fură telefoane, și polițiști care consideră că toți românii sunt hoți, și salariați de la companii multinaționale, fără de care nu mai putem trăi, dar care cam au tendința de a ne jecmăni, și unii care cer ciubuc pentru a-și face meseria etc, iar printre străini pot fi și cei care ne consideră pe toți cerșetori, și cei care ne consideră mâncători de lebede etc.

Nu cred că *un om*, român sau străin, că doar suntem frați în Uniunea Europeană, care vede un asemenea spectacol, nu se gândește măcar un pic că trebuie să fim mai buni, să ne comportăm ca frații nu ca dușmanii, să ne facem treaba mai bine oriunde am fi implicați și să sperăm la un viitor, comun, mai bun.

Totuși, suntem frați!...

Și nu uitați, în lipsa aceasta de căi, arta poate fi o soluție!

Tablea de suflet

Un artist plastic - orfan

Fiecare artist plastic își consideră pictura drept suflul din pomul vieții lui, frunziș verde din care-și face aripi către stele. Artistul plastic cu succes de invidiat reușește să desfrunzească copacii sufletului și să înfrunzească copacul Artei Plastice cu ramurile de sensibilitate, doruri, dorințe și speranțe,

pictând filele vieții ca și când ar avea o misiune de la Creator.

Dacă vinde tabloul sau dacă îl face cadou cuiva, gândește despre pictura dată ca despre un fost suflet drag și blând, plecat de sub umbra lui (a autorului), lăsându-i drept amintire viața orfană și grea.

Și după zeci de ani, la vâr-

sta longevivă în care a acumulat atâtea tinereți, de abia se sprijina

în baston, întreabă stelele, printre care își vede tabloul, așteptând cu sufletul curat ca să primească vești sau măcar miresme și culori.

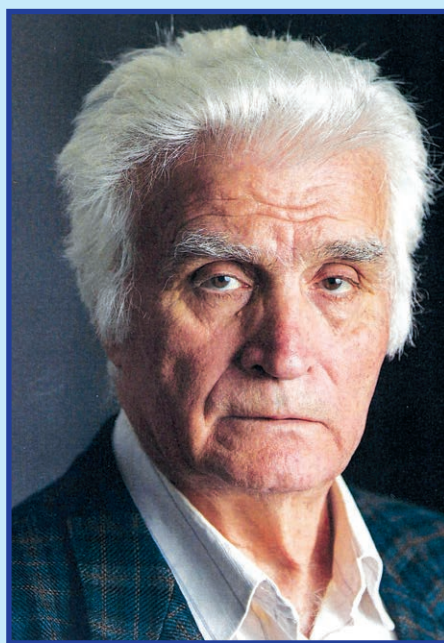
Înstrăinarea tabloului îl îndoliază pe vârstnicul artist plastic care, văduvit de tablou, blestemă clipa în care s-a născut. Apoi, așteptând fără nicio speranță, moare în singurătatea lui artistică, sugrumat de durerea dorului creației sale. Când ținem în mână un tablou, nu avem un suflet oarecare, ci un suflet de om.

Faptul că prin arta sa plastică, apreciată de unii, nebagată în seamă de alții, cu timpul, lunecă în nemurire, nu mai miroase a nicio bucurie. Nu miroase a nicio bucurie, chiar dacă ai trăit o sută de ani în

trândăvie. Trăind în trândăvie, nu ai trăit, ci ai zăbovit printre cei vii, nu ai murit târziu, ci ai murit îndelungat. Să nu se uite că moartea, ca moartea vine pentru fiecare, ea este o lege și nu o pedeapsă.

Ea aduce o rezolvare și pune capăt tuturor durerilor și este o graniță dincolo de care nu trec mahnirile noastre. Numai pentru un înțelept moartea sa este o moarte fără frică de moarte. Pentru restul oamenilor este o grea spaimă, nejustificată, o frică de necunoscut.

De reținut: *Urâtenia e cel mai bun mijloc pentru ca femeia să își păstreze virtutea.*

Pictor profesor - Virgil Cojocaru-Cover

Pictorul profesor **Virgil Cojocaru-Cover** expune fragmente, cuate potrivite, expresii frumoase despre artiști plastici, oameni de artă și cultură, ce vor apărea în „Cartea Amintirilor” – loc de întâlnire al excelențelor, lucrare ce se află în pregătire. Fără a considera că cei despre care a scris/va scrie sunt fenomene supranaturale, rămâne un spectacol fascinant, un discurs dincolo de cuvinte, o comunicare la nivelul simțurilor.

Aflăm o sumedenie de zicale referitoare la sănătate, la toate neamurile și pe toate meridianele, ilustrând faptul că sănătatea este ceva foarte important, lucru de care oricine își dă seama atunci când o pierde, în măsură mai mare sau mai mică. Potrivit definiției Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), sănătatea este starea de bine fizic (armonia funcționării organismului nostru), psihic, la care s-a adăugat mai târziu și latura social-economico-finanțiară. Adică, dacă te afli înglodat în mare mizerie și sărăcie și în conflict cu cei din jur n-ai fi prea sănătos. Dar, nici superbogații, înecați în osânză și avuții nu sunt deosebit de sănătoși. OMS atrage atenția că și echilibrul relațional-social este o latură a sănătății. Pentru un medic, având orecare aplecare spre cunoașterea esenței, sănătatea perfectă este o utopie, o iluzie, cam cum ar fi o soție ideală (sau soț), deși unii afirmă că se bucură de o sănătate perfectă sau sunt încredințați de existența unor astfel de lucruri nepământene de altfel, iar apoi, chiar și în acest caz, cu totul trecătoare.

Se vede limpede că OMS nu face nicio apropiere între sănătate și fericire și cred că procedează înțelept. Fericirea e altceva. Să vorbim, deci, doar despre sănătate, ca valoare care trebuie păstrată, ocrotită de fiecare, cultivată, dar și de statul care ar trebui să o apere, având chiar și un Minister care pretinde că se preocupă de acest aspect, adică distribuie banii care-i sunt repartizați de la buget în acest scop.

Fiecare are în responsabilitate/gestiune propria sănătate. Să-și asigure orele de somn și de odihnă, să aibă grijă de ce și cum mănâncă, să facă mișcare sub orice formă, să cultive prietenii, să nu negligeze literatura bună, o carte fiind un foarte bun prieten. Echilibrul sufletesc este chează pentru sănătate, iar credința este o pavăză de nădejde, căci principalul ruinător al sănătății din vremea pe care o trăim este stresul. Bagajul ereditar are o mare importanță, este latent, dar potențat, scos la iveală de modul nostru de viață. Cu toate că fondul nostru genetic este (poate) ceva mai bun, Românii au o speranță de viață cu 7-8 ani mai mică decât media europeană (ceva peste 75 față de 81 de ani media europeană).

România deține un trist record European la cancerul pulmonar (devine ucigașul public numărul unu, cu peste 11.000 de cazuri noi pe an) și la cel de col uterin la femei și nu prea sunt semne de redresare a situației în absența unei politici preventive serioase. Județul Vâlcea, destul de împădurit (încă) se remarcă printr-o durată de viață superioară altor regiuni ale țării. Bucureștiul stă și el destul de bine, dar numai datorită numărului foarte mare de medici, putem spune excesiv, care s-au acumulat, aici, în detrimentul celorlalte regiuni ale țării, în absența oricărei politici care să reglementeze distribuția medicilor pe teritoriul țării. Ca urmare, bolile sunt depistate, mai timpuriu, în București și tratate ca atare.

Aglomerarea medicilor din marile spitale bucureștene este, însă, contraproductivă și nu-și găsește corespondent în nicio altă țară din lume. Un medic primar, ajutat de rezidenți, are în îngrijire 4-5 paturi într-o secție obișnuită, în timp de în alte țări UE numărul paturilor este de circa cinci ori mai mare. Oriunde, programul medicilor se încheie la orele 17 sau mai târziu ori, la noi, în condiții de semișomaj, se pleacă mult mai devreme, medicii îndreptându-se către cabinetele private, o altă anomalie, lucru interzis în SUA și nu numai. Obama a reformulat sistemul medical american disponibilizând un mare număr de medici din spitale. În România nu există nicio idee despre normarea activității unui medic din spital, acesta ocupându-și timpul și cu consultații acordate bolnavilor din afara spitalului, un alt aspect nepermis și necontrolat financiar.

Este foarte înțelept faptul că actualul guvern a renunțat la o bună parte din pro-

gramul electoral de guvernare prin care se promitea, de pildă, construirea unui spital gigant în capitală, înconjurat de hoteluri. Programul de guvernare lansat de PSD era catastrofal pentru sănătate și îi felicităm pe guvernanți că au renunțat la el. Oricum, numărul de paturi raportat la populația capitalei este excesiv. Utilizarea paturilor este însă defectuoasă, iar cheltuielile cu salariile mult prea mari față de randament. Menținerea șefilor de secții dincolo de limita de vârstă prevăzută de lege, pe criterii clientelare, agravează dezordinea din sistem. Același lucru se petrece în facultățile de medicină. Întrebare retorică: există vreo lege care să se respecte în România? România este o țară foarte bogată, dar banii sunt risipiți cu revoltătoare nonșalanță. Nerespectarea cu rigurozitate a oricărei legi generează haos, ori, în România, LEGEA este considerată facultativă de către cei care au puterea să o încalce.

Banii alocați sănătății ar trebui alocați prioritar sectorului preventiv și nu rețelei clinicilor care vor evolua inevitabil spre privatizare. În Vest, tot mai multe spitale se închid din lipsă de pacienți care stau în spital doar strictul necesar, iar rezolvarea este foarte rapidă.

Pentru tratarea unui caz avansat se cheltuiesc bani cât pentru prevenirea a o sută de îmbolnăviri.

Sănătatea depinde enorm de ambianță și de nivelul de educație. Exemplificăm:

Cancerul de col uterin este una din principalele cauze de moarte la femei, iar România deține, de departe, recordul european. Costurile îngrijirii sunt foarte ridicate (chirurgie, radio și chimioterapie etc). Prevenția prin vaccinul antipapiloma virus este eficientă. România a cumpărat o mare cantitate de doze vaccinale al căror preț este ridicat. Marea majoritate a copiilor și părinților au refuzat vaccinul, iar o cantitate imensă a expirat și a fost aruncată. Un eșec răsunător, pe care-l vom plăti cu zeci de mii de femei moarte de cancer la vârsta maturității. Ministerul nu a cheltuit bani (fără comision) pentru educație punctuală prin mass media (făcută de medici cu experiență în comunicare radio și TV) sau să stimuleze medicii care pot susține conferințe în școli. Ca o paranteză, Ministerul ar trebui să finanțeze și Societatea Medicilor Scriitori și Publiciști Români (SMSPR). Scrierile lor sunt aducătoare de sănătate. Banii pentru vaccin au fost aruncați pur și simplu pe fereastră, nimeni nu răspunde, iar Romania va deține în continuare recordul european la acest cancer.

Un alt exemplu de cancer preventibil este cel pulmonar, principala cauză de moarte la bărbați. Dacă privim harta distribuției cancerului pulmonar în Europa vedem Romania ca o pată roșie. Singura, restul țărilor au o altă culoare, mai puțin înspăimântătoare. În anul acesta, 80.000

de români au fost diagnosticați cu cancer, îndeosebi pulmonar. Numărul acestor cazuri este în permanentă creștere. România este dată în judecată la Curtea de Justiție Europeană pentru aerul toxic din București. Edililor capitalei nu pare să le pese, amenda sancționatorie va fi plătită de la buget, adică tot de noi, victimele poluării. Aerul îmbăcsit cu microparticule toxice nu le ridică probleme, ba chiar se fac eforturi pentru agravarea situației. Tăierea coroanei arborilor a redus drastic suprafața totală de frunze, ori, acestea generează oxigen, absorb carbonul și unele gaze toxice. Vom avea un spor anual de câteva sute bune, poate mii, de morți prin boli pulmonare și cancer. Pe alocuri au fost lăsate doar tulpinile, iar arborii s-au uscat. Cine plătește pentru această barbarie? Am fost în luna aceasta, august, la Beijing, odinioară oraș poluat. Nu am văzut niciun copac mutilat, s-au plantat masiv, aerul este acum mai curat decât în București. Dacă un copac dă semne de suferință este consultat de specialiști, i se fac perfuzii (DA!) și tratamente speciale spre a fi salvat. În București s-au sacrificat numeroși copaci spre a face locuri de parcare. Nu sunt locuri? Pentru ce nu se fac parcuri supraetajate, în aer

CORNELIU D. ZEANA

perfectă timp de secole. Munții Siciliei sunt străbătuți de nenumărate tuneluri, astfel încât peisajul este respectat. La noi, autostrada spre Transilvania ar trebui tunelizată în întregime pe sub Carpați. Aerul Siciliei este recunoscut ca benefic pentru bolnavii de plămâni, Nicolae Bălcescu a fost trimis la Palermo în speranța vindecării. Acolo i s-a dat un nume de stradă și i s-a ridicat un monument în Piazza Marina, un loc privilegiat. Loc de pelerinaj pentru români. Pe pedestalul bustului se află inscripția: GRANDE STORICO E PATRIOTA ROMENO. Cineva a împodobit monumentul cu o eșarfă tricoloră. Emoționant!

Revenind la cancerul pulmonar și la București, un mare pericol îl reprezintă aruncarea pe carosabil și trotuar a resturilor de țigări fumate. Filtrul țigărilor acumulează cadmiu, care se acumulează, dealtfel, electiv în frunzele de tutun. Este un metal deosebit de cancerigen. Fumătorul este protejat grație filtrului, care este măcinat, apoi, de roțile mașinilor și de pașii trecătorilor, care inhalează praful cancerigen. Primăria capitalei refuză să sancționeze fumătorii care aruncă chiștoace pe stradă. Nu este atât de periculosul fumul țigării cât cadmiul din chiștoace. Acum a fost interzis fumatul în restaurante etc, unde resturile ajungeau în scrumiere. Se fumează afară, pe stradă, spre îmbolnăvirea trecătorilor prin inhalare de praf cancerigen.

Parcarea pe locuri rezervate (plătite) pe carosabilul străzilor cu sens unic nu permite curățarea rigolelor pline de praf bogat în substanțe cancerigene. În lumea vestică, nu doar că nu sunt locuri rezervate de parcare pe carosabil, ci doar în spatele clădirilor, dar staționarea pe timp de noapte se face alternativ, pe dreapta, apoi pe stânga, astfel încât rigolele pot fi curățate. Ce costă primăria să ia astfel de măsuri? Doar efort intelectual. E atât de greu? Recuperarea suprafețelor verzi, parcuri și scuaruri, ar fi o prioritate. Cum s-a permis ridicarea ditamai viloului pe scuarul de la colțul străzii Corbeni cu Armenească? Nu puține străzi au fost amputate prin construcții ridicate în mijlocul străzii, între Polonă și Dorobanți, de pildă, sau blocarea străzii Barbu Delavrancea care a devenit fundătură și încă altele. Cât de frumos s-ar putea amenaja un spațiu verde după demolarea insolentului bloc din coasta Catedralei Catolice! Sau cel vecin cu Catedrala Armească, devenit pericol public. La Bruxelles, bijuteria de parc miniatural Sablon nu are o suprafață mult mai mare.

Faptul că s-a recuperat Parcul Bordei este generator de optimism, dar așa zisul Sat Francez s-a construit pe seama parcului Herăstrău. Parcul Bazilescu fusese, deja, amputat considerabil în vremea comunismului.

În concluzie, calitatea aerului este vitală pentru bucureșteni, iar la viitoarele alegeri sperăm să fie promovată o administrație cu vederi ecologice.

Eveniment al sporturilor nautice, din nou în România

Peste 1300 de sportivi și sportive din 64 de țări au participat la Mondialele de caiac-canoe sprint pentru juniori și under 23, competiție desfășurată din nou, după doi ani, la Bascov-Budeasa, în apropierea complexului național unde se pregătesc viitorii performeri din țara noastră. Înfruntând o concurență de înalt nivel, reprezentanții României s-au calificat în 11 finale A, reușind să cucerească trei medalii de argint, la care se mai putea adăuga un bronz, ratat pentru câteva sutimi.

Inaugurate în prezența oficialităților din partea ICF, a celor locale, a primarilor comunelor menționate, a directorului Complexului Sportiv Național, a Secretarului de Stat din MTS, Cosmin Butuza, a președintelui forului

Rusia. Canadianca Sophia Jensen a luat trei medalii de aur, devenind performera acestei ediții.

Cele trei clasări pe a doua treaptă a podiumului ale canoistilor români pot fi considerate un rezultat bun pentru categoria lor de vârstă, under 23. **Leonard Carp** și **Ștefan Strat**, medaliați și la întrecerile continentale ale seniorilor, au fost întrecuți pe distanța de 1000 metri de germanii Tim Hecker-Conrad Scheibner cu 403 miimi, iar la 500 metri de polonezii Alexander Kitewski-Morman Zezula cu 72 de sutimi, diferențele față de viitorii medaliați fiind destul de mari.

Constantin Dîba, unul dintre ultimii sportivi veniți din zona Deltei, respectiv de la Dunavățu de Jos, s-a bătut pe cei 1000 de metri cu germanul Conrad Scheibner și cu bulgarul Andrei Kodinov. Germanul a controlat cursa, încheind-o după 4:09,259, devansându-și adversarii cu 1,440, respectiv 2,600 secunde.

Cvartetul canoistilor juniori Cristian Baccela-Mihai Batagui-Ionuț Sorca-Cosmin Nițu, ocupanții poziției secunde la Europenele de la Racice din acest an, a sosit pe ghinionistul loc 4, în cursa de 500 metri, la cinci sutimi de reprezentanții Belarusului. Pe o poziție mai jos s-a clasat echipajul similar al junioarelor Camelia Mincă-Georgiana Vucea-Nicoleta Popa-Angela Bodnariuc, care luaseră, de asemenea argintul, în primăvară și canoea juniorilor Cristian Baccela-Mihai Batagui, la 1000 metri. Au încheiat pe 8 Ionuț Sorca, la canoe simplu juniori-200, Gheorghe Stoian, la under 23, tot la 200, Georgiana Vucea, la caiac junioare-500 și caiacul feminin compus din Florida Ciuta-Mălina Trifescu, la under 23-500. Kaiacistul Ionuț Nicolaescu a sosit pe 9 în finala juniorilor la simplu 200.

Am urmărit la fața locului o competiție care a onorat România, apreciată în primul rând de personalitățile din partea ICF, vicepreședintele Tomas Koniecko și secretarul general Simon Toulson, care și-au exprimat

convingerea că și Europenele de seniori, ce vor avea loc anul viitor în aceeași locație, vor fi la fel de bine organizate, o repetiție utilă pentru sportivii calificați la Jocurile Olimpice de la Tokyo. **Ioan Bîrlădeanu**, șeful federației noastre, ne-a mărturisit că are un gust dulce-amar la finalul întrecerilor, determinat de opiniile înalților oaspeți și de rezultatele sportivilor noștri, de la care se aștepta la mai multe prezențe pe podium.

Au urmat Mondialele de seniori de la Szeged, la finele cărora **Cătălin Chirilă** și **Victor Mihalachi** au ocupat locul 5 în finala probei de canoe dublu 1000 metri, calificându-se la JO. Urmează la primăvară o etapă de Cupă Mondială, care oferă ultimele locuri pentru marele eveniment din vara anului viitor, organizat pentru a doua oară de Japonia.

RADU LEVÂRDĂ

Fotografii de Răzvan Marinescu-Pitești

de specialitate, Ioan Bîrlădeanu, întrecerile aveau să ofere spectatorilor dispute încheiate de multe ori cu victorii ale outsiderilor. Principalele țări favorite la medalii aveau să confirme, Ungaria cucerind 21 de trofee, dintre care șase de aur, iar Germania 13, șase fiind din cel mai strălucitor metal, urmate de Canada, Polonia și

AVOCATUL CASEI

Drepturi conexe de autor

Răspundem mai multor întrebări ce ne-au fost adresate, în ultimul timp, de reprezentanți ai unor societăți și asociații care desfășoară activități artistice și de editare.

Drepturile conexe sunt acelea de care beneficiază artiștii, interpreți sau executanți, pentru propriile interpretări sau execuții, producătorii de înregistrări sonore pentru propriile înregistrări, organismele de radiofuziune și televiziune, producătorii de filme pentru propriile emisiuni, distribuitorii prin cablu și editori. Drepturile acordate persoanelor care prezintă operele publicului, fără să fie autori ai acestora, intră în categoria drepturilor conexe sau drepturilor vecine. Numeroase opere nu ajung la public decât prin contribuția altor persoane, care le execută, le interpretează, regizează, dirijează, înregistrează și le difuzează prin intermediul fotogramelor, videogramelor, prin reprezentări scenice sau prin radio și televiziune. Artiștii interpreți și executanți, producătorii de fotograme și organismele de radiofuziune au reclamat, pentru creațiile lor și programele pe care le distribuie, statutul de opere protejate, iar pentru ei, măsuri de protecție a acestora. Un astfel de mecanism de protecție este însă de dată relativ recentă, cel puțin în raport cu protecția acordată autorilor operelor, fiind impus mai ales de dezvoltarea mijloacelor moderne de comunicare a operelor. Interpretul, într-o anumită perspectivă, este interfața între autorul operei și persoana care înregistrează interpretarea acestuia sau o prezintă publicului, inclusiv prin difuzarea acesteia. Problema dacă interpretului trebuie să-i fie recunoscut vreun anumit drept asemănător cu dreptul autorului operei a fost mult timp dezbătută. Pe de-o parte, se susține că interpretul nu creează absolut nimic sau, mai bine spus, nu creează cât prezintă, într-o manieră proprie într-adevăr, opera – creația originală a unei alte persoane. Din acest motiv nu ar fi îndreptățit să i se recunoască interpretului vreun drept de aceeași natură cum e cel recunoscut autorului. Pe de altă parte, se poate susține că interpretul poate, de cele mai multe ori, să fie la fel de creator ca autorul operei pe care o prezintă fiind posibil ca, o operă de o calitate mediocră, cu ajutorul unui interpret să ajungă la o prezentare memorabilă. În general este de necontestat faptul că, în măsura în care interpretul, prin propria reprezentare, creează o nouă operă, va dobândi statutul de autor. De

exemplu, când printr-o improvizație, inserată în propria interpretare, creează o nouă operă în mod cu totul diferită față de opera originală. Dezbaterile privesc situația în care, prin interpretare, nu se adaugă vreo notă, vreun cuvânt față de ceea ce a fost scris. Tendința legislațiilor naționale a fost aceea de a conferi contribuției interpretului un statut diferit față de cel al autorului și, chiar dacă i se acordă o protecție, ea să fie diferită și chiar diminuată în raport cu cea acordată autorului. În ciuda importanței înregistrărilor sonore în răspândirea unor creații intelectuale, au existat opinii ostile calificării acestora ca opere protejabile în cadrul dreptului de autor. În argumentarea acestei poziții, s-a arătat că producătorii de înregistrări sonore exercită un act cu caracter industrial foarte important pentru dezvoltarea culturii literare și muzicale, dar că, în aceste cazuri, nu poate fi vorba de o creație intelectuală. Înregistrările sunt rezultatul unei operațiuni mecanice, în care calitățile tehnicienilor care le realizează se manifestă doar în asigurarea celor mai bune condiții de realizare a înregistrărilor. Odată cu adoptarea în anul 1961 a Convenției de la Roma pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fotograme și a organismelor de radiofuziune și, mai ales, după adoptarea în anul 1971 a Convenției de la Geneva pentru protejarea producătorilor de fotograme împotriva reproducerii neautorizate a acestora, respectivii producători sunt protejați în majoritatea statelor prin norme speciale, dar în cadrul dreptului de autor. În esență, producătorilor de fotograme li se acordă o protecție în sistemul continental prin intermediul unui drept conex, iar în sistemul de common law prin acordarea unui copyright, cu nuanța că în Regatul Unit fotograma nu trebuie să fie originală pentru a se bucura de protecție, în timp ce în Statele Unite trebuie să fie. În ceea ce privește drepturile organismelor de radiofuziune, în sistemele continentale li se recunoaște o protecție prin acordarea unui drept conex, în Regatul Unit li se acordă un copyright, cu mențiunea că și în acest caz opera, respectiv programul pe care îl distribuie, nu trebuie să fie original pentru a se bucura de protecție. În Statele Unite li se acordă protecție prin intermediul unui drept sui generis și prin recunoașterea unui copyright pentru programele care au ca obiect opere originale. În mai multe state, precum și în mai multe directive ale Consiliului Uniunii Europene, producătorilor de videograme le sunt acordate drepturi conexe distincte de dreptul recunoscut prin transfer de la

autorii operelor cinematografice, care fac obiectul acestora. Cu privire la drepturile acordate editorilor, astfel de drepturi conexe le sunt recunoscute ca urmare a investițiilor și expertizei în producția grafică și electronică a edițiilor, această protecție fiind reglementată în mai multe legislații naționale. La noi, Legea nr. 8/1996 prevede că drepturile conexe dreptului de autor nu aduc atingere dreptului autorilor și că nicio dispoziție care reglementează drepturile conexe nu trebuie interpretată în sensul unei limitări a exercitiului dreptului de autor. Terminologia adoptată pentru a desemna aceste drepturi încearcă să sugereze preeminența dreptului de autor asupra drepturilor conexe. Orice eventuală ierarhizare este însă greșită, atât timp cât autorii și artiștii interpreți sau executanți trăiesc într-o simbioză, neputându-se dispensa unii de alții, orice tentativă în acest sens fiind potrivnică intereselor ambelor categorii. În Franța o ierarhizare a fost respinsă, fiind considerată vătămătoare pentru parteneriatul care trebuie să existe între titularii celor două categorii de drepturi. În ceea ce privește clasificarea drepturilor conexe la nivel internațional, trebuie subliniat faptul că regula coexistenței dreptului de autor cu drepturile conexe a fost formulată în art. 1 din Convenția de la Roma, care dispune că „Protecția prevăzută prin prezenta Convenție lasă intactă și nu influențează în niciun mod protecția dreptului de autor asupra operelor literare și artistice. În consecință, nicio dispoziție a prezentei Convenții nu va putea fi interpretată ca aducând vreo atingere acestei protecții”. Așadar, Convenția de la Roma nu face o clasificare a drepturilor recunoscute artiștilor interpreți și executanți, limitându-se la recunoașterea și protejarea drepturilor. Modul în care aceste drepturi sunt încorporate în sistemele legislative naționale este lăsat la latitudinea statelor contractante. Trebuie menționat faptul că distincția făcută între dreptul de autor și drepturile conexe acestuia nu produce efecte extrem de evidente. Dreptul de autor este conceput, cel puțin în sistemele continentale, în sistemele de drept civil, ca fiind strâns legat de personalitatea autorului și, în mod automat, îi este acordată protecția specifică acestor drepturi. Acolo unde drepturile conexe ale producătorilor sunt justificate prin necesitatea protejării talentelor investiționale și organizaționale, conceptul personalității este absent, astfel încât mecanismul de protecție este fundamentat pe considerente de natură economică și comercială. Situația este identică și în cazul organismelor de radiofuziune. Artiștii interpreți sau executanți sunt și ei prinși în aceste clasificări ale drepturilor conexe, astfel că sunt supuși acelorași excepții, limitări, restricții ale duratei protecției precum

Avocat dr. GEORGE VLAICU
Baroul București
0722 37 99 88
0736 94 91 61
vlaicug_03@yahoo.com

titularii dreptului de autor. Rațiunea clasificărilor este într-o anumită măsură de natură istorică, dar de cele mai multe ori conduce la unele anomalii. În materia drepturilor interpreților, protecția interpretării se referă, în general, atât la interpretarea directă, cât și la interpretarea care este fixată pe un anumit suport. Convenția de la Roma stabilește protejarea atât a interpretărilor nefixate pe un suport, cât și a celor fixate astfel, această regulă fiind preluată și de Acordul TRIPS, dar și de Directiva 2006/115/CE privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale. Această Directivă protejează și distribuitorii prin cablu. În ceea ce privește situația editorilor, acestora nu le sunt recunoscute drepturi specifice prin Convenția de la Berna, dar pot deveni succesori ai autorilor, conform art. 26 din aceasta. Directiva 2006/115/CE privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a unor drepturi conexe, stabilește că orice persoană care, după expirarea protecției prin intermediul dreptului de autor, face pentru prima dată publică, sau comunică publicului o operă nepublicată, beneficiază de o protecție similară cu protejarea drepturilor patrimoniale ale autorului. Directiva nu impune în mod expres vreo condiție referitoare la statutul titularilor drepturilor. Cu toate acestea, având în vedere că Directiva se referă la drepturi de autor asupra creațiilor literare și artistice, ținând cont de înțelesul art. 2 din Convenția de la Berna, precum și de reglementarea mecanismului referitor la reciprocitate, se poate determina măsura în care publicarea unei opere anterior nepublicată se bucură sau nu de protecție juridică.

Editată de
 UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI
 DIN ROMÂNIA
 - **Președinte DORU DINU GLĂVAN**

Director general
 DORU DINU GLĂVAN

Redactor șef
 RODICA SUBȚIRELU

Redactor șef-adjunct
 TEODORA MARIN

Editor coordonator
 OVIDIU ZANFIR

Secretar general de redacție
 MIHAELA RUSU

MEMBRI FONDATORI:

DORU DINU GLĂVAN (UZPR)
 RODICA SUBȚIRELU (UZPR)
 MIHAELA RUSU (UZPR)
 CLEMENTINA TIMUȘ (UZPR)
 ELIZA ROHA
 CORINA POPESCU (UZPR)
IOANA UNGUREANU
 ANCA SIMILEA GIACOMELLO
 CLAUDIA MOTEA (UZPR)
 NICOLAE CABEL (UCIN)

Consultanță juridică:
 av. dr. GEORGE VLAICU

Seniori editori:

Conf. dr. CORNELIU ZEANA (UZPR)
 Conf. univ. dr. GABRIEL I. NĂSTASE
 Gen. dr. EMIL STRĂINU (UZPR)
 CORINA VLAD DIACONESCU (UZPR)
 MARIAN DUMITRU (UZPR)
 GEORGE CANACHE (UCIN)
 ALEXANDRE ANDREI (Paris)
 NICOLAE VASILE (UZPR)

**Responsabilitatea juridică
 pentru conținutul articolului
 publicat aparține autorului.**

ISSN: 2393-1361

Adresă:

**Uniunea Ziariștilor
 Profesioniști din România**
 Bld. General Gheorghe Magheru 28-30,
 et. 1, Sector 1, București

Contact:
Tel: 021 317.92.25;
Fax: 021 313.06.72
cronicatimpului@gmail.com
uzprcronicatimpului.wordpress.com

Tipărit la: Gutenberg SA
 Bd. Theodor Pallady, 287, sector 3,
 București, 021.345.09.26
 gutenberg_sa@yahoo.com

Hotel
mari
vila
BW Premier Collection Mari Vila Hotel
★★★★

Contact

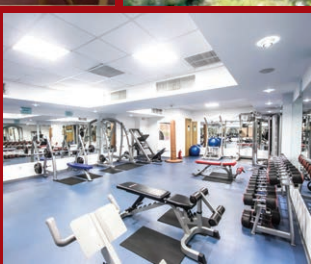
Adresa:
Strada Balta Doamnei,
Nr. 44-50, 032624,
Sector 3, București,
România

Telefon:
+40 37 205 08 00
Fax:
+40 21 568 88 88
Mobil:
+40 755 346 346
(rezervări hotel)
+40 755 345 345
(evenimente)

Email:
reservation@hotelmarivila.ro
(rezervări hotel)
sales@hotelmarivila.ro
(evenimente)

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR

- ÎMPRUMUTURI AVANTAJOASE;
- AJUTOARE MATERIALE NERAMBURSABILE;
- AJUTOARE DE DECES;
- AJUTOARE PENTRU TRATAMENTE MEDICALE;
- LOCURI DE ODIHNĂ ÎN HOTELUL CARP, PUCIOASA;
- EXCURSII ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE;
- CONSULTĂȚII JURIDICE GRATUITE
OFERITE DE AV. ANDREEA CRISTEA;
- BILETE ȘI INVITAȚII GRATUITE LA SPECTACOLE;
- ACTIVITĂȚI CULTURALE DIVERSE.

VĂ AȘTEPTĂM ALĂTURI DE NOI!

CONTACT
CARP Nr.1 SENIORII
București, str. Dr. Iacob Felix,
nr. 10 A, Sectorul 1,
tel. 021/316.62.62, 0729/964.395
e-mail: carpseniorii1@gmail.com

**CENTRUL PENTRU SENIORI
AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI**
www.cs-mb.ro

**Bd. Basarabia nr. 37-39,
intrarea D 113, etaj 1,
Sector 2, București
cod poștal 022103
Telefon: 0755061878
Email: contact@cs-mb.ro**

